

Əfv komissiyasının iclası olub

İndiyədək ümumilikdə 1500-dən çox müraciətə baxılıb

Azərbaycan Prezidenti yanında Əfv Məsələləri Komissiyasının növbəti iclası keçirilib. İclasda 100-dən artıq müraciətə baxılıb. Komissiyanın növbəti iclası aprelin 19-na təyin edilib.

Qeyd edək ki, komissiyada indiyədək ümumilikdə 1500-dən çox müraciətə baxılıb.

ABŞ Ermənistanə sanksiya tətbiq edib

ABŞ Ticarət Departamenti Ermənistan da daxil olmaqla 10 ölkədən 28 firmanın ixracına məhdudiyyətlər qoyub. Bu barədə Departamentin son press-relizində bildirilib. Sənəddə göstərilir ki, sözügedən şirkətlər Rusiya Silahlı Qüvvələrinə və hərbi-sənaye kompleksinə ABŞ sanksiyalarından yan keçməyə şərait yaradıb.

Bakıda tarix-memarlıq abidəsinə müdaxilə edilib

Faktla bağlı qanuna müvafiq tədbirlər görülməkdədir

Bakı şəhəri, Səbail rayonu, Rəsul Rza küçəsi, 11 ünvanında yerləşən 3306 inventar nömrəli yerli əhəmiyyətli tarix-memarlıq abidəsinə müdaxilə olunub.

Bu barədə "Şərq"ə Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin Bakı Regional İdarəsi və Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları tərəfindən alınıb. Müdaxilə faktı ilə bağlı qanuna müvafiq tədbirlər görülməkdədir.

təmir işlərinin aparıldığı aşkar edilib. Müdaxilə faktının qarşısı Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin Bakı Regional İdarəsi və Səbail Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları tərəfindən alınıb. Müdaxilə faktı ilə bağlı qanuna müvafiq tədbirlər görülməkdədir.

№ 63 (5824) 2023-cü il

Qiyməti 40 qəpik

ŞƏRQ

Günəş Şərqdən doğur!

www.sherg.az

13 aprel 2023-cü il (cümə axşamı)

Mirzoyan yaxın vaxtlarda Ceyhun Bayramovla görüşəcək

Ermənistanın XİN rəhbəri bunu parlamentdə çıxışı zamanı deyib

"Ermənistan Azərbaycan tərəfi ilə təmasları bərpa etməyə hazırdır".

"Report" "Sputnik-Armenia"ya istinadən xəbər verir ki, bunu ölkənin xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan parlamentdə çıxışı zamanı deyib.

"Birbaşa təmasların dayandırılmasına baxmayaraq, danışıqlar prosesi heç vaxt dayanmayıb. Bu müddət ərzində tərəflər bir neçə dəfə sülh müqaviləsinin mətni ilə bağlı təkliflər mübadiləsi aparıblar", - nazir bildirib.

A.Mirzoyan, həmçinin yaxın vaxtlarda Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla görüşəcəyini deyib.

O xatırladı ki, İrəvanla Bakı arasında təmaslar həm birbaşa, həm də üçüncü ölkələr vasitəsilə davam edir.

Düən Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Mariya Zaxarova həftəlik brifinqdə çıxışı zamanı bildirib ki, Bakı ilə İrəvan arasında danışıqların növbəti mərhələsi Rusiyada keçiriləcək.

Hikmət Hacıyev İran səfiri ilə görüşüb

Azərbaycan Prezidenti-nin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici Siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev İranın Azərbaycandakı səfiri Seyid Abbas Məsvəvi ilə görüşüb.

Bu barədə səfir Twitter şəhifəsində məlumat yayıb.

İran səfiri Hikmət Hacıyevlə görüşünün səmimi və konstruktiv məcrada keçdiyini vurğulayıb.

"Ermənistanın destruktiv yanaşması nəticəsində dekabrda bəri fiziki görüşlər olmayıb". Bunu Azərbaycan xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Bakıda səfərdə olan ATƏT-in fəaliyyətində olan sədri, Şimali Makedoniyanın xarici işlər naziri Buyar Osmani ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

Nazir bildirib ki, əfsuslar olsun ki, Ermənistanın destruktiv yanaşması, ziddiyyətli addımların atılması ilə məhdudlaşmış. Biz həm də hərbi-siyasi təxribatların şahidi oluruq ki, ən son belə təxribat dünən baş verib. Ceyhun Bayramov ATƏT-in fəaliyyətində olan sədri Buyar Osmani ilə Ermənistanın qeyri-konstruktiv siyasətini müzakirə etdiklərini bildirib: "Biz keçmiş münaqişənin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı Azərbaycanın söyləyərini müzakirə etdik.

Normalaşma prosesi ilə bağlı formatlar və atılmış addımlar barədə məlumat verdik. Azərbaycanın sülh müqaviləsi üzrə baza prinsipləri və danışıqlarının aparılmasına diqqət yetirildi. Dekabrda bəri Ermənistanın destruktiv yanaşması nəticəsində fiziki görüşlər olmayıb. Beynəlxalq tərəflər Ermənistanın danışıqlar məsələsinə dönməsi üçün intensiv addımlar atır".

(səh.3)

Dəniz suyundan içməli su istehsal ediləcək

Ekspert deyib ki, vəziyyətdən əsas çıxış yollarından biri bu layihə idi

Prezident İlham Əliyev "Dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsalı sahəsində pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Sərəncam "Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 iyul tarixli 2178 nömrəli Sərəncamının icrası, ölkənin su təhlükəsizliyi, əhalinin içməli su ilə təminatının artırılması və bu sahəyə yeni texnologiyaların cəlb edilməsi məqsədilə imzalanıb. Sərəncama əsasən, Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsalı sahəsində pilot layihə həyata keçiriləcək.

(səh.2)

Paşinyandan etiraf

Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıyıb

Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın bir hissəsi kimi tanıyıb.

Bunu Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan parlamentdə "Hökumət saatı" zamanı çıxışında deyib.

"Əgər Madrid prinsiplərindən əvvəl Qarabağın öz müqəddəratını təyinetmə və SSRİ idisə, Madrid prinsiplərindən sonra Ermənistan tərəfinin "parlaq" diplomatiyası nəticəsində Azərbaycan Qarabağın öz müqəddəratını təyin etdiyi məkana çevrildi", - Paşinyan bildirib.

(səh.3)

Destruktiv qruplar geniş təbliğata başlayıblar

Ceyhun Məmmədov: "Azərbaycanda guya, "dindarların" kütləvi həbsi həyata keçirilir"

(səh.3)

1 nəfər vəfat edib

108 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 108 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 96 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış şəxslərdən 1 nəfəri vəfat edib. Azərbaycanda indiyədək ümumilikdə 830 531 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib.

Azərbaycan Respublikasında COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Müddət	Bu gün
Yeni yoluxmalar	830 531
Yeni sağalmalar	819 851
Yeni vəfatlar	481
Yeni müalicə olunanlar	7 572 070
Yeni sağalmalar	10 199

Valideynlər peyvənddən ilan vuran kimi qorxurlar

Ona görə bağçayaşlı uşaqlar, məktəb şagirdləri tez-tez xəstələnir

Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi - TƏBİB uşaq sağlamlığının qorunmasına dair qurumun tabeliyində olan tibb mütəxissislərinin direktorları, struktur bölmə rəhbərlərinin iştirakı ilə geniş müşavirə keçirib.

Müşavirədə uşaqların sağlamlığının qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər və planlaşdırılan işlərdən danışılıb. Ana və uşaq sağlamlığı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Şəbnəm Şahgəldiyeva uşaqların icbari dispanzerizasiyadan keçirilməsi sahəsində görülməli işlər barədə məlumat verərək onlar arasında rutin immunizasiyanın önəmini qeyd edib.

(səh.5)

Təhlükəsizliyini polislər qoruyur

Fəzil Mustafanın işə nə zaman çıxacağı bəlli deyil

(səh.4)

Destruktiv qruplar geniş təbliğata başlayıblar

Ceyhun Məmmədov: "Azərbaycanda guya, "dindarların" kütləvi həbsi həyata keçirilir"

(səh.3)

Ermənistan sərhəddə təxribatı məqsədyönlü şəkildə törədib

Prezident İlham Əliyev ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrini məlumatlandırıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 12-də Şimali Makedoniya Respublikasının xarici işlər naziri, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri Buyar Osmanini qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı beynəlxalq tədbirlər əsnasında Şimali Makedoniyanın Prezidenti və Baş naziri ilə olan təmaslarını məmnuniyyətlə xatırlayıb.

Qəbula görə təşəkkürünü bildiren Buyar Osmani ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədri kimi Şimali Makedoniyanın prioritetləri barədə dövlətimizin başçısına məlumat verib. Bildirib ki, Şimali Makedoniya sədrliyi çərçivəsində "Hər şey insanlar üçün" konsepsiyasını əsas götürüb və sədrlik prosesində də bu əsasda insanlara köklənən siyasətin həyata keçirilməsi istiqamətində çalışıb. O, ATƏT-in Şimali Makedoniyaya üzv dövlət kimi verdiyi dəstəyini xatırladaraq, hazırda ölkəsinin bu təşkilatın gündəliyində duran məsələlərin həllinə öz töhfəsini verməyə çalışdığını deyib. Bu

baxımdan Şimali Makedoniyada daxili siyasətdə "Hamı üçün vahid cəmiyyət" konsepsiyasından çıxış etdiyini bildirib, ölkə daxilində və regionda postmünaqişə şəraitində barışığın təmin olunması istiqamətində həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verib. Bu xüsusda ölkəsinin əldə etdiyi təcrübəni Cənubi Qafqaz regionu ilə də bölüşməyə hazır olduğunu diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan Prezidenti Şimali Makedoniyanın və ümumilikdə Balkan regionunun etnik barışiq konsepsiyasının, reintegrasiya və inklüziv cəmiyyətin yaradılması təcrübəsinin Cənubi Qafqaz üçün də maraqlı ola biləcəyini qeyd edib. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın üç Cənubi Qafqaz ölkəsinin bir araya gələrək görüş keçirməsi ilə bağlı təklifini xatırladı.

Prezident İlham Əliyev Ermənistanla Azərbaycan arasında hazırda sülh prosesinin iki istiqamət üzrə həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Bu baxımdan

dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi regionundan olan erməni sakinlərlə birbaşa təmasların həyata keçirilməsi istiqamətində Bakıda görüşlərin təşkil edilməsinə dair təkliflərlə çıxış etdiyini vurğulayıb və bu xüsusda Azərbaycan tərəfindən xüsusi nümayəndənin təyin edildiyini deyib. Onların Bakıya həm reintegrasiya, həm də müxtəlif infrastruktur layihələrinin müzakirəsi məqsədilə dəvət edildiyini bildirib. Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda Ermənistanla Azərbaycan arasında iki tərəfli əsasda sülh müqaviləsi üzrə və münasibətlərin normallaşdırılması istiqamətində danışıqların aparıldığını diqqətə çatdırıb.

Dövlətimizin başçısı dünən Ermənistan-Azərbaycan sərhədində baş vermiş insidentin qeyd edərək, bunun Ermənistan tərəfindən məqsədyönlü şəkildə törədilmiş təxribat olduğunu bildirib.

Buyar Osmani ATƏT-in Azərbaycan-da humanitar minatəmizləmə, yaşıl liman və digər praktiki layihələrə töhfə verə biləcəyini qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın ATƏT ilə əməkdaşlığında praktiki müstəvidə baxdığını qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı bu xüsusda transsərhəd çayları üzrə birgə əməkdaşlıq, humanitar minatəmizləmə, yaşıl limanlar, Orta Dəhliz kimi konsepsiyalar üzrə praktiki və pragmatik əməkdaşlıq layihələrinin icra olunması imkanlarına baxılmasının mümkün olduğunu diqqətə çatdırıb.

Görüşdə həmçinin Azərbaycanla Şimali Makedoniya arasında nəqliyyat, enerji və qarşılıqlı maraq doğuran digər ikitərəfli əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

Prezident İlham Əliyev "Dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsalı sahəsində pilot layihənin həyata keçirilməsi tədbirləri haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Sərəncam "Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 27 iyul ta-

Dəniz suyundan içməli su istehsal ediləcək

Ekspert deyib ki, vəziyyətdən əsas çıxış yollarından biri bu layihə idi

rixli 2178 nömrəli Sərəncamının icrası, ölkənin su təhlükəsizliyi, əhəlinin içməli su ilə təminatının artırılması və bu sahəyə yeni texnologiyaların cəlb edilməsi məqsədilə imzalanıb.

Sərəncama əsasən, Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsalı sahəsində pilot layihə həyata keçiriləcək.

Sənədlə bağlı Nazirlər Kabineti və bir sıra qurumlara uyğun tapşırıqlar verilib. Sosioloq Elçin Bayramlı bildirib ki, su qıtlığı, quraqlıq ilə bağlı yaranacaq vəziyyətdən əsas çıxış yollarından biri bu layihə idi: "Əksər ölkələr uzun illərdir belə texnologiyaları tətbiq edirlər. Əhəlinin, iqtisadiyyatın su təminatını həyata keçirirlər. Bir qədər bəha başa gəlir. Lakin dəniz sahilində yerləşən ölkələr üçün ən ideal variantdır. Gec də olsa, işə başlandı. Çünki qarşıdan dünya üzrə global quraqlıq, istiləşmə gəlir. Su ehtiyatları azalır.

Çirkab və ya yağış sularının istifadəsinə də diqqət ayırmalıyıq.

Hər halda layihə tədqiqəlayıqdır. Yaxşı

oldu ki, Xəzər sahilı digər regionlarda da bir neçə içməli su istehsalı ilə məşğul olan zavodlar fəaliyyətə başlasın. Beləliklə, çaylarda, yeraltı su mənbələrində təzyiq də azalar. Xüsusilə, Bakı, Abşeron zonasında yüksək gərginlik var. Su mənbələrindən böyük həcmdə su tələb edilir. Kür çayının quruyub yoxa çıxması kritik durum yaradır. Oğuz-Qəbələ körərindən götürülən su həmin ərazidə ekoloji fəsadə yol açır".

E.Bayramlının fikrincə, son dövrlər suyun əldə edilməsi daha ucuz başa gəlir: "Xəzər dənizindən istifadə məqsədəuyğundur. Alimlər, ekoloqlar dünyaya SOS çağırışlar ünvanlayır. Suyu tələbat artmaqla bərabər ehtiyatlar da azalacaq. Təhlükə ilə üzləşə bilərik. Azərbaycan əhəli sayına və ərazisinə nisbətən ən az daxili su ehtiyatı olan ölkədir. 170 ölkə arasında 140-cı yerdəyik. Su ehtiyatları xarici mənbələrdən formalaşır. Qlobal quraqlıq baş versə, xərçədən su ehtiyatı gəlməyəcək. Nəhayət, dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsalı sahəsində pilot layihəyə başlanılıbsa, daha da optimallaşdırılacaq".

Agüyn

"Hesabatı tam oxumaq lazımdır ki, sual verə biləsən"

Hesablama Palatasının sədri deputatların iddialarını qəbul etməyib

Dünən Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclası keçirilib. İclasın gündəliyinə "Hesablama Palatasının 2022-ci ildə fəaliyyəti haqqında" hesabatı daxil edilib. Parlamenta sənədi Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov təqdim edib. Komitə iclasında bəzi deputatlar hesabatla bağlı iradlarını bildırıb.

Milli Məclisin iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədr müavini Əli Məsimli bildirib ki, biz düşmənlə tapdığımızdan azad edilən əraziləri tikinti meydanından əməkdaşlıq arenasına çevirmişik. Deputat deyib ki, indiye qədər azad edilmiş ərazilərdə tikinti-bərpa işlərinə 6,5 mlrd. manat vəsait sərf edilib, yaxın zamanda bu məbləğ 10 mlrd. manata çatdırılacaq: "Bu istiqamətdə Hesablama Palatasının atdığı ilk addımın nəticəsi yoxdur. Hesab edərim ki, burada vəsaitdən istifadənin səmərəliliyini artırmaq yönündə təsirlı tədbirlərin icrasında Hesablama Palatasının gücündən istifadə edilməse, bu, gələcəkdə xeyli əlavə problemlərin yaranmasına səbəb ola bilər. Yoxlamalarla bağlı nəticələr ona görə belədir ki, Hesablama Palatası hazırkı realıqlar şəraitində yalnız mümkün olanı edə bilər. Mümkün olanları edəndə nəticə həddən artıq aşağı olur. Ona görə ki, dövlət maliyyəsinin istifadənin səmərəliliyi dərcəsi, bu istiqamətdə olan pozuntular istənilən Azərbaycan vətəndaşına məlumdur. Onların göstəriciləri çox aşağıdır. Digər tərəfdən, qazi və şəhid ailələrin problemlərinin həll olunması istiqamətində işlər artırılmalı və buna geniş yer ayrılmalıdır".

Deputat Vahid Əhmədov isə deyib ki, hesabat kifayət qədər qəlizdir və mürəkkəb hazırlanıb: "Bizim komitənin üzvləri başa düşsə də, hesabat digər deputatlar üçün olduqca çətinidir. Hesabatda nöqsanlar göstərilisə də, onların nəticələri aydın qeyd olunmayıb. Eyni zamanda göstərilən nöqsanlar ələdir ki, hər hesabatda yəni-dən təkrar edilir. Nöqsanları göstərərək

sonrakı fəaliyyət barədə məlumat verilməlidir. Bunların təkrar olması Hesablama Palatasının fəaliyyətinə kölgə salır. Ona görə də bu sahədə nəzarət gücləndirilməlidir".

V.Əhmədov vurğulayıb ki, satınalmalar ən ağırlı yerimizdir: "O hesabat yoxdur ki, orada satınalmalar ilə bağlı problem olmasın. İndiki hesabatda da aşkarlanan nöqsanlar 26-27 faiz təşkil edir. Özü də nöqsanlar ələ nöqsanlardır ki, hər dəfə təkrarlanır, hamısı eyni məsələlərdir. Bu nöqsanların təkrar olunması Hesablama Palatasının fəaliyyətinə kölgə salır. Ciddi tədbirlər həyata keçirməliyik ki, bu problemlər aradan qaldırılsın".

Deputat Rüfət Quliyev Hesablama Palatasının prokurorluğa göndərdiyi materialların tələyinə aydınlıq gətirməsini istəyib: "Düzgün xərclənməyən vəsaitlə bağlı Hesablama Palatası materialları prokurorluq orqanlarına göndərəndən sonra o işin axırı necə olur? Cəmiyyətdə bilinse ki, hansısa bir təşkilat filan qədər vəsaiti düzgün xərcləməyib, nəticəsində məhkəmə qərarı ilə müəyyən addımlar atılıb, o birlərinə də dərs olar".

Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov isə bildirib ki, lazımların hər bir şey detallı hazırlanıb: "Milli Məclisdə hesabat verən digər qurumlar da belə əhatəli hesabat hazırlanırlar. Palata sədri deputatların iradlarını qəbul etmədiyini söyləyib: "Hesabatı tam oxumaq lazımdır ki, ondan sual verə biləsən. Deputat Vahid Əhmədov, Əli Məsimlinin qaldırdığı iddiaları qəbul etmirik. Bildirək ki, hər hansı dəyişiklik olursa, burada Hesablama Palatasının günahı yoxdur. Digər tərəfdən, deyə bilərəm ki, qurumların çoxunda artıq ştat məsələləri aktualdır. Burada əsas məsələ həmin ştatların doldurulmasıdır. Biz Hesablama Palatası adından qeyd edirik ki, Milli Məclisdə də səmərəlilik artırılmalıdır, təcə bir neçə deputat səviyyəsində yox, ümumi diqqət artırılmalıdır".

İsmayıl

Füzulidə Şəhərsalma məsələləri üzrə işçi qrupunun iclası keçirilib

Rayonda 2026-cı ilədək 5678 ev tikilərək istismara veriləcək

Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının inzibati binasında Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həll edilməsi üçün yaradılmış Əlaqələndirmə Qərarğahının nəzdində fəaliyyət göstərən İdarələrə rə Mərkəzin Şəhərsalma məsələləri üzrə işçi qrupunun iclası keçirilib.

İclasda işğaldan azad edilmiş Füzuli şəhərində aparılan tikinti-quruculuq fəaliyyəti ilə əlaqədar layihələndirmə işləri, Mərkəzi Parkın layihələndirilməsi, "ağıllı kənd" konsepsiyası ilə bərpaulunan Dövlətyarlı kəndində aparılan tikinti-quruculuq işləri, Füzuli şəhərinin daxili yol-küçə şəbəkəsinin layihələndirilməsi, rayonda ilkin mərhələdə bərpa ediləcək yaşayış məntəqələrinin elektrik enerjisi və su təminatı, "Köndələncay" su anbarının yenidən qurulması və digər məsələlər üzrə görülən işlər müzakirə olunub.

Tədbirdə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci müavini Namiq Hümətov, Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Prezidentin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov, Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdür müavini Nüsrət Süleymanov, Qarabağ Dırçılış Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev, Qarabağ iqtisadi rayonunda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin icraçı direktoru Övşət Həmidov, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin şöbə müdürü İlham Süleymanov, "Azərişiq" ASC-nin Texniki departamentinin direktoru Vüsal Qənbərov, "Azərsu" ASC-nin Planlaşdırma və layihələndirmə departamentinin rəisi Bahadır Kəngərli, "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC-nin İnvestisiyalar və layihələrin idarə olunması şöbəsinin baş məsləhətçisi Elmar Orucov və aidiyyəti qurumların nümayəndələri iştirak ediblər.

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci müavini Namiq Hümətov çıxışında bildirib ki, son illərdə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə bərpa-quruculuq istiqamətində böyük irəliləyişlər əldə edilib. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun şəhər, qəsəbə və kəndlərinə Böyük Qayıdış həyata keçirilir. Bu prosesi sürətləndirmək, yaşayış məntəqələrinin gələcəkdə sakinlər üçün daha rahat etmək üçün işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda bu gün milli xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, qabaqcıl şəhərsalma standartlarına uyğun yenidənqurma və quruculuq işləri aparılır.

Çıxışlarda qeyd olunub ki, işçi qrupunun fevralın 16-da Ağdam şəhərində keçirilmiş iclasının nəticəsi protokollaşdırılaraq qrup üzvlərinə təqdim edilib. Həmin protokola əsasən Ağdam şəhərinin yol-küçə şəbəkəsinin 58,7 kilometr hissəsinin, eləcə də rayonun Xıdırli, Kəngərli və Sarıcalı kəndlərinin yaşayış məntəqələrinin layihə-smeta sənədlərinə dair müvafiq ekspertiza rəyinin verilməsi üçün Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Tikintidə Təhlükəsizliyə

Nəzarət Dövlət Agentliyinə rəsmi müraciət ünvanlanıb.

Bildirilib ki, ötən müddət ərzində işğaldan azad edilmiş bütün ərazilər kimi, Füzuli rayonunda da genişmiqyaslı abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilib. Qısa müddət ərzində ən yüksək beynəlxalq standartlara cavab verən hava limanını inşa edilərək istismara verilib, Zəfər yolunun tikintisi yekunlaşıb, Füzuli yarımstansiyası və Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi tikilib. Həmçinin Özbəkistan tərəfindən inşa edilən tam orta məktəb binasının, Qazaxıstan tərəfindən inşa edilən Kurmanqazı adına Yaradıcılığın İnkişafı Mərkəzinin, Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin inşa etdiyi yaşayış məhəlləsinin və s. obyektlərin tikintisi sürətlə davam etdirilir.

Həmçinin Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən Füzuli rayonunun ərazi-planlama sənədlərinin hazırlanması çərçivəsində əhəmiyyətli işlər görülüb. Bu il martın 18-də Füzuli şəhərinin Baş planı Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqlənib. 2022-2026-cı illərdə bərpaulunan yaşayış məntəqələri üzrə "ağıllı kənd" konsepsiyası ilə yenidən qurulacaq Dövlətyarlı kəndinin şəhərsalma əsaslandırılması təsdiqlənib, Pirəhmədli və Dədəli kəndlərinin konsepsiyası hazırlanıb və həmin sənədlərin də qısa müddət ərzində təsdiq edilməsi təmin olunacaq. Dövlətyarlı kəndində tikinti işlərinin avqust ayında, Pirəhmədli və Dədəli kəndlərində isə oktyabr ayında başlanılması planlaşdırılır. 2023-cü ildə Füzuli rayonunda daha 7 kəndin - Qarğa-bazar, Cuvanlı, Qoçəhmədli, Qarakollu, Qaraxanbəyli, Horadiz və Mirzəcəməlli kəndlərinin layihələndirilməsi nəzərdə tutulur.

Bərpaulunan yaşayış məntəqələrinin küçə-yol şəbəkəsinin qurulması istiqamətində Füzuli şəhərində ümumi uzunluğu 87,55 kilometr olan yol-küçə şəbəkəsinin 18,46 kilometrlik hissəsi üzrə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Dövlət Ekspertiza Baş İdarəsinə təqdim edilib.

Yaşayış məntəqələrinin minalardan təmizlənməsi istiqamətində 2022-ci ildə 1536,8 hektar ərazi minalardan təmizlənilib. Cari ildə rayonda yaşayış məntəqələrinin əraziləri üzrə ümumilikdə 2620,9 hektar ərazinin təmizlənməsi nəzərdə tutulub. Cari ilin I rübü ərzində rayon üzrə 622,97 hektar (23,7%) ərazinin minalardan təmizlənməsi artıq həyata keçirilib.

Diqqətə çatdırılıb ki, Füzuli rayonunda 2026-cı ilədək ümumilikdə 5678 evin - 3352 fərdi yaşayış evinin və 2326 mənzilin tikilərək istismara verilməsi nəzərdə tutulur. Ümumilikdə, 2023-cü ildə 399, 2024-cü ildə 447, 2025-ci ildə 2317, 2026-cı ildə 2515 evin inşası həyata keçiriləcək. MİDA tərəfindən inşa olunan 846 mənzillik yaşayış kompleksinə 2024-cü ildə ilk əhəli qrupu (2904 nəfər) köçürüləcək. Bütövlükdə tikiləcək evlərə 21593 nəfər, o cümlədən Füzuli şəhərinə 8009 nəfər əhəlinin köçürülməsi planlaşdırılır.

Bundan əlavə, Füzuli rayonunda Peşə Liseyinin, Mərkəzi xəstəxananın, Mərkəzi parkın, inzibati binanın layihələndirmə işləri sürətlə davam etdirilir.

Sonra "İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə əhəlinin dayanıqlı məşğulluğunun təmin edilməsinə dair" Tədbirlər Planı, müvafqət yerləşdirilən kamplar, "Böyükbəhmənli-Şuşa" və "Azadqaraqoyunlu-Ağdam" magistral qaz kəmərlərinin layihələndirilməsi, Füzuli rayonunda su anbarlarının və sutəmizləyici qurğularının layihələndirilməsi və tikilməsinin vəziyyəti, Mədəniyyət Nazirliyinin Qələbə parkı və Memorial parkının layihələndirilməsi vəziyyəti barədə müzakirələr aparılıb.

Müzakirələrdən sonra ərazidə aparılan bir sıra tikinti-bərpa işləri ilə tanışlıq olub. Qazaxıstan tərəfindən inşa edilən Kurmanqazı adına Yaradıcılığın İnkişafı Mərkəzinə, şəhər mərkəzdə tikilən çoxmənzilli binalara, həmçinin Özbəkistan tərəfindən inşa olunan 960 şagird yerlik orta məktəb binasında aparılan işlərə baxış keçirilib.

Ceyhun Bayramov İrəvana xəbərdarlıq etdi

Ermənistan təhlükəli və təhrikedici addımlarından çəkinməlidir, bunun nəticələri ağır ola bilər

"Ermənistanın destruktiv yanaşması nəticəsində dekabrın bəri fiziki görüşlər olmayıb". Bu Azərbaycan xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Bakıda səfərdə olan ATÖT-in fəaliyyətində olan sədri, Şimali Makedoniyanın xarici işlər naziri Buyar Osmani ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib.

Nazir bildirib ki, əfsuslar olsun ki, Ermənistanın destruktiv yanaşması, ziddiyyətli addımların atılması ilə məhdudlaşmır. Biz həm də hərbi-siyasi təxribatların şahidi oluruq ki, ən son belə təxribat dünən baş verib. Ceyhun Bayramov ATÖT-in fəaliyyətində olan sədri Buyar Osmani ilə Ermənistanın qeyri-konstruktiv siyasətini müzakirə etdiklərini bildirib: "Biz keçmiş münaqişənin nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı Azərbaycanın səylərini müzakirə etdik. Normallaşma prosesi ilə bağlı formatlar və atılmış addımlar barədə məlumat verdik. Azərbaycanın sülh müqaviləsi üzrə baza prinsipləri və danışıqlarının aparılmasına diqqət yetirildi. Dekabrın bəri Ermənistanın destruktiv yanaşması nəticəsində fiziki görüşlər olmayıb. Beynəlxalq tərəflər Ermənistanın danışıqlar masasına dönməsi üçün intensiv addımlar atır".

"Azərbaycanın mövqeyi prinsipal və ardıcıl olub"

Nazir Azərbaycanın ATÖT-də iştirakçı ölkə olaraq fəal rol oynadığını deyib: "ATÖT Avropada təhlükəsizlik arxitekturasının vacib sütunlarındandır. ATÖT çərçivəsində bir sıra ölkələr arasında münasibətlər böhran içindədir və Şimali Makedoniyanın sədrliyi çətin dövrə təsadüf edir. Azərbaycan digər ATÖT üzvü tərəfindən təcavüzə məruz qalıb, uzun illər bu təcavüzün ağırlı nəticələri olub. Bütün bunlara baxmayaraq, təşkilatın prinsiplərinə, ərazi bütövlüyü, suverenlik və sərhədlərin toxunulmazlığı prinsiplərinə sadıq olub. Azərbaycanın mövqeyi prinsipial və ardıcıl olub". Tərəflərin görüşdə təşkilatın qarşısında duran vəzifələrinin, əməkdaşlıq perspektivlərinin müzakirə edildiyini deyib: "Sədrliyin prioritetləri sırasında vacib məqamlar var ki, bura kibertəhlükəsizlik, minalardan təmizlənmə, iqlim dəyişikliyi, enerji təhlükəsizliyi daxildir. Şimali Makedoniyanın sədrliyi kontekstində ATÖT fəal addımlar atacaq, üzv ölkələr əməkdaşlıqdan tam həcmdə faydalanacaq".

"Ermənistanın reinteqrasiya prosesinə müdaxiləsi qəbul edilməzdir"

Nazir Ermənistanın erməni əsilli şəxslərin Azərbaycan cəmiyyətinə reinteqrasiya prosesinə müdaxiləsinə əsaslı olduğunu deyib: "ATÖT-in fəaliyyətində olan sədrini erməni əsilli şəxslərin Azərbaycan cəmiyyətinə reinteqrasiyası, Azərbaycanın baxışı və bu istiqamətdə atılan addımlar, keçirilən görüşlər və bu görüşlərin davamlı olması üçün Azərbaycan hökuməti tərəfindən görüşlərin Bakıda keçilməsi təklifi barədə məlumatlandırdım. Ermənistanın reinteqrasiya prosesinə cəhdlərinin müdaxiləsinin əsası yoxdur və bu, qəbul edilməzdir. Azərbaycan üçün əsas prioritet olan məsələlər - vətəndaşlarımızın dəbə-baba torpaqlarına qayıtma hüququ, yenidənqurma işləri barədə məlumat verdim. Bu yolda olan çətinliklər, mina təhlükəsinin çox sayda insanların həyatına son qoyması, mina xəritələrinin Ermənistan tərəfindən tam təqdim olunmaması, Ermənistan tərəfindən azad olunmuş ərazilərə yeni minaların yerləşdirilməsi kimi məsələlər danışıqların mövzusu olub".

"Azərbaycan cəmiyyəti ATÖT-i münaqişələrlə məşğul olan təşkilat kimi qəbul edir"

Ceyhun Bayramov Azərbaycan və ATÖT arasında geniş əməkdaşlıq imkanlarının olduğunu deyib: "ATÖT daxilində müxtəlif əməkdaşlıq imkanları var. Münaqişənin tarixini nəzərə alaraq Azərbaycan cəmiyyəti ATÖT-i münaqişələrlə məşğul olan təşkilat kimi qəbul edir. Ancaq ATÖT-də əməkdaşlıq imkanları genişdir. Mina təmizlənməsi, ekoloji istiqamətdə əməkdaşlıq imkanları var". Nazir Makedoniyanın sədrliyinin ATÖT-in dialoq platformasında rolunu canlandıracağına ümid etdiyini və bu istiqamətdə Azərbaycanın əldən gələn dəstəyi və rəcoyini deyib.

"Erməni korpus komandirinin təxribat yerində olması göstərir ki, bu, onların göstərişi ilə həyata keçirilib"

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov deyib ki, Ermənistan və Azərbaycan münasibətlərinin normallaşması istiqamətində müsbət addımlar atılaraq Ermənistan tərəfindən siyasi və hərbi təxribatlara şahid oluruq.

Nazir qeyd edib ki, bu, ilk hal deyil: "Azərbaycan tərəfi məsələni araşdırır, ancaq ilkin rəylərə əsaslanaraq, aydın olur ki,

bu, planlaşdırılmış təxribat idi. Korpus komandirinin orada olması göstərir ki, bu, onların göstərişi ilə həyata keçirilib, bu, adi hərbcinin qərarı deyildi. Bu, bir daha onu göstərir ki, bu təxribatın arxasında plan olub". Xarici işlər naziri onu da vurğulayıb ki, təxribat baş verən yere yaxın ərazilərdə sürətli quruculuq işləri gedir: "Bu təxribatların törədilməsi bizim vətəndaşlarımızın azad olunmuş ərazilərə qayıtmasına mane olmaq istiqamətində atılan addım kimi başa düşülə bilər. Ermənistan bu təhlükəli və təhrikedici addımlarından çəkinməlidir, bunun nəticələri Ermənistan üçün ağır ola bilər, necə ki, oldu".

"Dayanıqlı sülh təmin olmalıdır"

ATÖT-in fəaliyyətində olan sədri, Şimali Makedoniyanın xarici işlər naziri Buyar Osmani deyib ki, ATÖT-in baxışı inklüziv və əhatəli olmalıdır: "Avropa regionunda konsensus əsasında ölkələrin ərazi bütövlüyünün təmin olması ilə ATÖT öz potensialı və resurslarından istifadə edərək təhlükəsizliyi təmin etməlidir. Azərbaycan kimi ölkələrin rolu burada böyükdür". Onun sözlərinə görə, həm Azərbaycan, həm də regionda yaşayanlar üçün dayanıqlı sülh təmin olmalıdır: "Bütün tərəfləri sülh əsaslı mexanizmlərdən istifadə etməyə çağırıram. Azərbaycan və Ermənistan arasındakı və digər münaqişələr sülhlə həll olunmalıdır. İkitərəfli münasibətlər davam edir, delimitasiya və demarkasiya prosesi gedir, ATÖT sədri olaraq sülhü təşviq edən təşəbbüsləri dəstəkləyirəm. Mənim Bakıda mesajım odur ki, biz bu çağırışları, çətinlikləri yaşamışıq. Biz bilirik ki, bu necə ağırdır, Şimali Makedoniya mürəkkəb çağırışları dəf etməyə nail olub. Biz öyrəndik ki, bu münaqişələr nə qədər çətin olsa da, dialoqa mane olan hallar dəf oluna bilər, biz insanlarımızı qoruya bilərik. Etibarlılığın yaradılması, döyüş meydanından uzaqlaşmağa, danışıqlar masasına yaxın olmağa çağırıq. Biz, ATÖT sədri olaraq tərəflərə yardım etmək istiqamətində işləməyə çağırıq. İkitərəfli əlaqələrimizə gəlincə, biz işgüzar münasibətlərimizi, xalqımızı arasında münasibətləri gücləndirməliyik".

"Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh vacibdir"

Buyar Osmani Azərbaycan və Ermənistanı də-eskalsiyaya çağırıb: "ATÖT tərəflər arasında kommunikasiyanın mümkün olması, belə toqquşmaların qarşısının alınması üçün öz resurslarını təklif edə bilər. Biz əlimizdəki bütün imkanları təqdim edəcəyik ki, dialoq və kommunikasiya mümkün olsun. İki ölkə arasında sülh vacibdir, hər iki ölkə sülhə layiqdir".

"Mina təhlükəsi ilə bağlı gələcəkdə təşəbbüslər formalaşdıracaq"

ATÖT-in fəaliyyətində olan sədri Buyar Osmani deyib ki, mina təhlükəsi ətrafı müzakirə etdiyimiz mövzulardan biridir: "Biz Skopyada və Vyanda lazımi layihələri inkişaf etdirməliyik ki, minatəmizləmə işləri, mina təhlükəsi xəbərdarlığı ilə bağlı dəstək verək. Bu, razılaşdığımız məqamlardan biridir, bununla bağlı gələcəkdə təşəbbüslər formalaşdıracaq".

İsmayıl

Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın bir hissəsi kimi tanıyıb.

Bunu Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan parlamentdə "Hökumət saati" zamanı çıxışında deyib.

"Əgər Madrid prinsiplərindən əvvəl Qarabağın öz müqəddəratını təyinetmə yeri SSRİ idisə, Madrid prinsiplərindən sonra Ermənistan tərəfinin "parlaq" diplomatiyası

Paşinyandan etiraf

Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıyıb

nəticəsində Azərbaycan Qarabağın öz müqəddəratını təyin etdiyi məkana çevrildi", - Paşinyan bildirib.

Onun sözlərinə görə, Madrid prinsiplərinə əsasən, Ermənistan Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi tanıyıb və onlar "bu gün həmin sənədin meyvələrini yığırlar".

"Bizim səhvimiz bu oldu ki, bunu hələ 2018-ci ilin mayında deməli idik, lakin fikirləşdik ki, gələcəkdə birtəhər bu tələdən çıxma bilərik. Tələ beynəlxalq səviyyədə

"Bizim ən böyük səhvimiz bu barədə 2018-ci ildə xalqa izahat verməməyimizdir"

Paşinyan qeyd edib ki, "Madrid prinsiplərindən əvvəl Ermənistan tərəfinin mövqeyi belə idi ki, Qarabağ heç bir zaman müstəqil Azərbaycanın tərkibində olmayıb və SSRİ-nin dağılması kontekstində öz müqəddəratını təyin etmək hüququndan istifadə edir".

"SSRİ-nin digər subyektləri, Alma-Ata Bəyannaməsində qeyd olunanlara əsasən, öz müqəddəratını təyinetmə hüququndan istifadə edib müstəqillik əldə etdilər, o cümlədən də Qarabağ və nəticədə Qarabağ SSRİ-dən ayrıldı", - Paşinyan əlavə edib.

Baş nazir vurğulayıb ki, Madrid prinsipləri 2007-ci ildə Ermənistan hakimiyyətin ötürülməsi zamanı Serj Sarkisyanın Baş na-

zir, Robert Koçaryanın isə prezident olduğu dövrdə meydana çıxıb ki, burada da ərazi bütövlüyü və öz müqəddəratını təyinetmə hüququ öz əksini tapıb: "Bu zaman müəyyən edilib ki, Qarabağın statusu Azərbaycan tərəfindən də razılaşdırılmalı olan mexanizmlə tənzimlənəlməlidir və bununla da çox ciddi konseptual dəyişiklik baş verdi. Etibarlı mənbələrin məlumatlarına görə, Madrid prinsiplərin müəllifi elə erməni tərəfi olub.

Əgər biz Qarabağı Azərbaycanın bir

hissəsi hesab etmirsə, onda onun statusu məsələsi niyə Azərbaycanla razılaşdırılmalıdır?

Bu isə məntiqə o deməkdir ki, Qarabağ öz müqəddəratını tə-

yin etmək üçün Azərbaycanın tərkib hissəsi olmalıdır, əks halda, o, öz müqəddəratını kimdən müəyyən edir?

Beləliklə də, bizim ən böyük səhvimiz bu barədə 2018-ci ildə xalqa izahat verməməyimizdir.

Qarabağı danışıqlar prosesindən çıxaran Ermənistan sonradan "Mən Qarabağın öz müqəddəratını təyinetmə hüququndan istifadə etməyə gəlmisəm" dedi. (apa)

Bunun cavabında isə Ermənistanla dedilər ki, əgər bunu sən deyərsənsə, o zaman bu, ərazi mübahisəsidir, ərazi iddiasıdır. Qarabağ probleminin bütün mahiyyəti deformasiyaya uğrayıb", - Paşinyan bildirib.

Destruktiv qruplar geniş təbliğata başlayıblar

Ceyhun Məmmədov: "Azərbaycanda guya, "dindarların" kütləvi həbsi həyata keçirilir"

Azərbaycanda İranın casus şəbəkəsinə qarşı əməliyyatlar davam edir. Bir müddət əvvəl müvafiq qurumların həyata keçirdiyi əməliyyat zamanı Bakının Binə qəsəbə sakini Əli Behiştli də saxlanılıb.

Behiştli mövzularında hər zaman İranın molla rejimini təbliğ edirmiş. Xatırladaq ki, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının İranın casus şəbəkəsinə qarşı keçirdiyi son əməliyyatlarda 19 nəfər saxlanılıb. İfşa olunmuş casus şəbəkələrinin üzvlərinin Azərbaycanla iğtişas törətmək, dövlət çevrilişi həyata keçirmək, konstitusion quruluşu devirmək və şəriət hökmləri ilə "Kərimə dövləti" qurmaq planları üzə çıxıb. Lakin ölkə daxilində və xaricdəki bəzi qərəzli şəxslər İran agentlərinin zərərsizləşdirilməsini "dindarların həbsi", "inancıl insanlara qarşı təzyiq" kimi təqdim etməyə cəhd göstərirlər.

Millət vəkili Ceyhun Məmmədov bildirib ki, son günlər Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları İranla əlaqədə şübhəli bilinən şəxslərin həbsi istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirir. Ancaq son proseslərdə dövlətin və dövlətçiliyin yanında ola bilməyən destruktiv qruplar geniş təbliğata başlayıblar ki, Azərbaycanda guya, "dindarların" kütləvi həbsi həyata keçirilir. Hətta bir sıra hallarda ciddi işgirdilmiş rəqəmlər də səsləndirilir: "Əlbəttə, burada əsas məqsəd dindar kon-

tingentin rəğbətini qazanmaq və özlərini onların müdafiəçisi kimi təqdim etməkdir. Bu həm də onu göstərir ki, bütün bu qruplar eyni mənbədən qidalanırlar və təlimatı eyni yerlərdən alırlar. Böyük ehtimal ölkəmizlə bağlı beynəlxalq təşkilatların hazırladıqları növbəti hesabatlarda da bu məsələ ilə bağlı tənqidi fikirlər yer alacaq. Burada da əsas məqsəd Azərbaycana təzyiq artırmaq olacaq. Heç şübhəsiz ki, bu addımlar Azərbaycanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən sırf təhlükəsizlik məqsədilə atılır. Dünyanın müxtəlif bölgələrində ayrı-ayrı ölkələr zaman-zaman belə tədbirləri təhlükəsizlik məqsədilə həyata keçirirlər.

Həbs olunan şəxslərin sayı, həbs olunma səbəbi və cinayətləri barədə növbəti mərhələdə ictimaiyyətə geniş və ətraflı məlumatın verilməsinə heç kimin şübhəsi olmasın".

İsmayıl

Avropa İttifaqı silahlı toqquşmalardan təəssüflənir

"Bütün mübahisələrin sülh yolu ilə həllinə çağırışlarımızı təkrarlayırıq"

"Avropa İttifaqı aprel 12-də Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Dığ kəndi ərazisində bir neçə erməni və azərbaycanlı hərbcinin həlak olması və ya yaralanması ilə nəticələnən silahlı toqquşmalardan təəssüflənir".

"Report" xəbər verir ki, bu fikirlər Avropa İttifaqının (AI) bəyannatında əksini tapıb.

"Əvvəlki öhdəliklərə, 2022-ci ilin oktyabrında Praqada əldə olunmuş öhdəliklərə, 1991-ci il Almatı Bəyannaməsinə əməl edilməlidir. AI həmçinin sərhədin delimitasiyası ilə bağlı danışıqların intensivləşdirilməsinə çağırır edir. Biz bu prosesə dəstəkləməyə hazırıq. Biz təmsilni olmağa və bütün mübahisələrin sülh yolu ilə həllinə çağırışlarımızı təkrarlayırıq. AI bu səyləri ən yüksək səviyyədə dəstəkləməyə davam edir", - bəyannatda bildirilib.

Xatırladaq ki, aprel 11-i saat 16:20 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Gorus rayonunun Dığ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqə-

lərindən Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonu istiqamətindəki üzbeüz mövqələrini müxtəlif çaplı silahlardan istifadə etməklə atəşə tutub.

Ermənistan tərəfinin təxribatının qarşısını alarkən Azərbaycan Ordusunun üç hərbi qulluqçusu Zəlov Vidadi Nizami oğlu, Həsənov Elşad Qabil oğlu və Tağıyev Səbuhi Gündüz oğlu şəhid olub.

Azərbaycan Ordusunun gördüyü cavab tədbirləri zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri xeyli sayda itki verib.

İranın Ermənistanı silahlandırdığı gözlənilən idi

Laçın istiqamətində hərbcilərimiz İran istehsalı olan hərbi texnikalar vasitəsilə atəşə tutulub

Ermənistan Silahlı Qüvvələri Azərbaycan hərbcilərinin mövqələrinə atəş zamanı İran zenit-raket komplekslərindən istifadə ediblər. Bildirilib ki, Ermənistan ilk dəfədir İran PUA-larından yararlanıb. İranın Azərbaycanla sərhəddə qoşun toplamasının ardından Ermənistanın bu ölkənin PUA-larına öz hava məkanını açdığına dair xəbərlər yayılmışdı.

İran İslam İnqilabı Korpusunun (SEPAH) "Telegram" kanalları da açıqlama yaymışdı ki, ötən gün baş verən insidentin ardınca Ermənistanla sərhəddə İran PUA-ları göndərilib. İran PUA-larının Azərbaycan və Ermənistanla sərhəddə gəldikləri və buradan toplaqları keşfiyyat məlumatlarını Ermənistanla ötürəcəkləri şübhə doğurmur.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu deyib ki, İranın Ermənistanı silahlandırdığı gözlənilən idi. Ekspertin sözlərinə görə, Ukraynaya qarşı işğalçı müharibəni genişləndirmək üçün Rusiyaya pilot

suz uçuş aparatları və raket qurğuları verən İran eyni silahları strateji tərəfdaşı Ermənistanla ötürüb: "Gələn xəbərlərə görə, Ermənistan Laçın istiqamətində hərbcilərimizi İran istehsalı olan hərbi texnikaların vasitəsilə atəşə tutub. Bizə təmas xəttində istehkamlarımızı qurmağa mane olmağa çalışırlar. İki gün əvvəl Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan Tehrana çağıraraq İranın Ali Təhlükəsizlik Şurasının katibi Əli Şamxaninin erməni həmkarına lazımi təlimatlar verdiyi aşkardır. Görüşdən sonra "Cənubi Qafqaz regionunda

istenilən coğrafi dəyişikliyin əleyhinəyik" deyən Əli Şamxani Armen Qriqoryanı Azərbaycan əleyhinə gərəklili addımlara "cəsarətləndirib".

Qriqoryan da bu təlimatları Baş nazir Nikol Paşinyana və ordu rəhbərliyinə çatdırıb. Ermənistan və Qarabağ separatçıları Rusiya və İranın Azərbaycana qarşı istifadə etdikləri alətlərdir. Halbuki ikinci Qarabağ müharibəsindən və ötənlik sentyabr döyüşlərindən sonra Ermənistan Azərbaycana qarşı istənilən təxribatdan çəkinməli idi. Çəkinmirlərsə, demək, onları qızışdırırlar var. Bunun nəticəsidir ki, Ermənistan nə Azərbaycanla sülh sazişi imzalamaq istəyir, nə sərhədin müəyyənləşməsiylə bağlı danışıqlara başlayır, nə də Zəngəzur dəhlizini açmağa həvəs göstərir. Biz isə təmas xəttində möhkəmlənməli və Qarabağın tamamında ərazi bütövlüyü və suverenliyimizin bərpası çalışmalarını davam etdirməliyik. Başqa alternativimiz yoxdur".

İsmayıl Qocayev

Ərdoğan tarazlığı pozdu

69 yaşlı liderin seçki manifesti bütün dünyada əks-səda doğurub

Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Ankarada açıqladığı seçki manifesti Almaniya-dan Fransaya, İngiltərədən ABŞ-yə, Yunanıstandan Qətərə qədər bütün dünyada əks-səda doğurub.

"Şərq" qəzeti Türkiyənin "milli-yet.com.tr" saytına istinad edərək dünyanın nüfuzlu nəşrlərinin Türkiyədə keçiriləcək seçki və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın seçki vədləri ilə bağlı məqalələr dərc ediblər.

BBC: Ərdoğan hakimiyyətdə qalmaq üçün seçki yarışına başlayır

BBC vurğulayıb ki, Prezident Ərdoğan Türkiyədəki liderliyini 20 ildən sonra da uzatmaq istəyir. Mayın 14-də keçiriləcək seçkinin ilk turunda namizədlər səslerin yarısını ala bilməsələr, yarı iki həftə sonraya daşınacaq, yeni ikinci тура qalacaq. Qeyd olunub ki, müxalifə partiyalarının birləşməsi Ərdoğanı çətin vəziyyətdə qoyub: "Türk seçiciləri illərdi qütbləşib, lakin 69 yaşlı Ərdoğan heç vaxt bu qədər təzyiq hiss etməyib".

"Əl-Cəzirə": Ərdoğanın Türkiyə seçkiləri ilə bağlı manifestində iqtisadiyyat birinci yerdədir

"Əl-Cəzirə" yazıb ki, Türkiyə lirasinin ucuzlaşması və yüksək inflyasiya-dan sonra prezident və onun partiyası problemlə üzləşib: "Birləşmiş müxalifətin gücü, həqiqətən də, şübhə altına alınmalıdır. Həm də təkə ona görə deyil ki, onların lideri Kamal Kılıçdaroğlu 74 yaşındadır və xarizması yoxdur, həm də ona görə ki, bu, indiyə qədər quruluşun ən qarmaqarışlıq ittifaqıdır. İttifaqa sosial demokratlar, sərt millətçilər və hətta islamçılar daxildir. Onları birləşdirən tək bir şüar var: "Ərdoğan gəlməlidir!".

"Kathimerini": İnflyasiyanın azaldılması Ərdoğanın seçki kampaniyasında ön plandadır

"Kathimerini" nəşri yazır ki, Ərdoğan AKP-nin yarandığı 2002-ci ildən bəri ən böyük siyasi problemlə üzləşib. "O, yenidən seçki təşəbbüsü irəli sürür, çıxışında "qlobal imperialistləri" və "çevriliş planlaşdıranları" pisləyir. 14 may seçkiləri "ülgüc kənarındadır" və hakim partiya indiyədək ən çətin sınaqla üzləşə bilər".

Ərdoğan "güclü Türkiyə" vəd edir

"L'orient-Le Jour" nəşri yazıb ki, Ərdoğan yenidən seçiləcəyi təqdirdə "güclü Türkiyə" vəd edir: "Zəlzələnin izlərindən azad "güclü" Türkiyə doğulur. Yenidən seçilmək üçün kampaniya aparan Türkiyə Prezidenti çərşənbə axşamı partiyasının manifestini açıqlayıb".

"Deutsche Welle": Türkiyə seçkiləri-Ərdoğanın müttəfiqləri kimlərdir?

"Türkiyədə parlament və prezident seçkiləri mayın 14-nə təyin edilib və sorğular yarışın gərgin keçəcəyini göstərir. Seçki kampaniyası Türkiyənin siyasi mənzərəsini alt-üst etmək potensialına malikdir. İyirmi il baş nazir, sonra isə prezident olduğu müddətdə Ərdoğan ölkəni ondan əvvəl heç bir siyasətçinin edə bilmədiyi formada formalaşdırıb. Bundan başqa, Ərdoğan əla taktikaçı olaraq qalır. O, 2002-ci ildən bəri heç bir seçkini udumayıb, 2016-cı ildə çevriliş cəhdini yatırmaqla yanaşı, kütləvi etirazları sakitləşdirir. 69 yaşlı lider bu yaxınlarda öz alyansı olan Xalq Alyansı üçün müxtəlif partiyalardan dəstək alaraq yarışda tərəzi balansını dəyişdi".

"Al-Monitor": "Türkiyə lideri Ərdoğan partiya bazası ilə bağlı vədlərini açıqladı. Prezident iqtisadi böhrandan çıxacağına söz verdi və may seçkiləri ərəfəsində yaşayış səviyyəsini yaxşılaşdıracağıni dedi".

"Bloomberg": "Ərdoğanın "iqtisadi manifestində" seçkidən sonra bir neçə ipucu var. Çərşənbə axşamı prezidentin hakim partiyası tərəfindən açıqlanan seçki manifestində, əsasən, əvvəlki illərdə verilən iqtisadi vədlər əks olundu. Lakin gələn ay keçiriləcək mühüm seçkilərdən sonra siyasətin necə formalaşacağına aydınlıq gətirilədi".

"Le Point": "Rusiya Prezidenti V.Putin seçkidən əvvəl Ərdoğan üçün kampaniya aparır. Rusiya lideri aprelin 27-də AES-in açılışı üçün Türkiyəyə səfər edərək seçkilərdən əvvəl Türkiyə liderini dəstəkləyə bilər".

İsmayıl

Milli Məclis Heydər Əliyevin 100 illiyi ilə bağlı yubiley medalının təsis edilməsi barədə qanun layihəsini üçüncü oxunuşda təsdiq edib.

Qeyd olunub ki, "Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında" qanunun 2-ci maddəsinə "Vətən Müharibəsi Qəhrmanı" medalı hissəsindən əvvəl "Heydər Əliyevin 100 illiyi (1923-2023)" yubiley medalı məzmununda yeni hissə əlavə edilir. "Heydər Əliyev" medalı ümumi diametri 42 millimetr olan, bir-birinin üzünə qoyulmuş iki səkkizguşəli ulduzdan ibarət olacaq. Medalın ön tərəfində hər bir guşəsi rəlyefli xətt

"Heydər Əliyev" medalı ilə layiqli insanlar təltif olunacaq

Parlament üzvü vurğulayıb ki, Ulu Öndərin yüzzilliyinin keçirilməsi tarixi hadisədir

lərle işlənmiş səkkizguşəli ulduzun üzərində guşələri ağ rəngli minə ilə işlənmiş səkkizguşəli ulduz yerləşdirilib. Ağ minalı səkkizguşəli ulduzun üzərində xarici və daxili çevrələrə konturlanmış, diametri 26 millimetr olan dairəvi lövhə yerləşdirilib. Xarici və daxili çevrələrin arasında yuxarı qövs boyunca "HEYDƏR ƏLİYEV" sözləri, aşağı qövs boyunca "1923-2023" rəqəmləri yazılıb. Daxili çevrənin içərisində, mərkəzdə Heydər Əliyevin bərelyefi həkk olunub. Layihəyə əsasən, yubiley medalı ilə Azərbaycan vətəndaşları, əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər, Azərbaycanın və xarici ölkələrin dövlət və digər qurumlarının, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri aşağıdakılara görə təltif ediləcəklər. Medal döşün sol tərəfinə, Azərbaycanın digər orden və medalları olduqda ordenlərdən sonra taxılacaq. İctimaiyyət nümayəndələri hesab edirlər ki, Heydər Əliyevin 100 illiyi ilə əlaqədar yubiley medalının təsis edilməsi olduqca əhəmiyyətlidir.

Milli Məclisin üzvü, siyasi elmlər doktoru, professor Elman Nəzirli "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin imzaladığı müvafiq Sərəncamla 2023-cü il ölkəmizdə "Heydər Əliyev ili" kimi qeyd olunur. Deputatın sözlərinə görə, il ərzində Ulu Öndərlə bağlı həm ölkə daxilində, həm də xaricdə çoxsaylı tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur: "Artıq bu istiqamətdə bir neçə tədbir, konfrans keçirilib. O cümlədən sərgilərin keçirilməsi, diaspora təşkilatlarında tədbirlərin təşkil olunması, sənədi filmlərin çəkilişi, kitabların nəşr olunması və s. addımların atılması da nəzərdə tutulur. Eyni zamanda Parlamentdə "Heydər Əliyev" medalının tə-

sis edilməsi ilə bağlı qanun layihəsini müzakirə etdik. Qanunda yazılıb ki, "Heydər Əliyev" medalı mükafatların düzülüşündə ordenlərdən sonra gələn ilk medal olacaq. Yəni medalları siyahısında birinci yerdə dayanacaq. Xatırladım ki, Azərbaycanda yüksək mükafatlar arasında "Heydər Əliyev" ordeni də var. Bu da ölkəmizin ən yüksək dərəcəli mükafatı sayılır. Medal isə Azərbaycanın ictimai-siyasi, mədəni həyatında, dövlətçilik fəaliyyətində xüsusi fəallığı olan, suverenliyimizin və ərazi bütövlüyümüzün qorunmasında fədakarlıq etmiş şəxslərə təqdim olunacaq. Hesab edirəm ki, "Heydər Əliyev ili" çərçivəsində belə bir medalın təsis edilməsi Ulu Öndərə olan böyük ehtiramın ifadəsidir. "Heydər Əliyev ili"ndə müəyyən şəxslərin bu medalla mükafatlandırılması çox qürurverici bir hadisə olacaq. Bu, Vətən və dövlət üçün göstərilən xidmətlərin birbaşa qiymətləndirilməsi deməkdir. Parlamentarilərimiz də çıxışlarında medalın təsis olunmasına yüksək qiymət verdilər. İnənirəm ki, layiqli insanlar bu medalla təltif olunacaq".

Parlament üzvü vurğulayıb ki, Ulu Öndərin yüzzilliyinin keçirilməsi tarixi hadisədir: "Xoşbəxt adamlar ki, tarixi şəxsiyyətlə eyni dövrdə yaşamış və Ümummilli Liderin yüzzilliyini qeyd etmək bizə nasib olub. Nə qədər ki, Azərbaycan dövləti, xalqı var, hər zaman Ulu Öndər Heydər Əliyev olacaq. Belə şəxsiyyətlərin ömrü əslində mənsub olduqları xalqların ömrü qədərdir. Ona görə də bu gün hər bir azərbaycanlı öz qəlbində Ulu Öndərin əbədi heykəlini qoyub. Minnətdarlıq hissimiz əməli işlərimizdə olmalıdır".

İsmayıl Qocayev

Laçındakı toqquşmanın arxasında Kreml dayanır

Rus sülhməramlıları və qanunsuz erməni silahlı dəstələri torpaqlarımızı tərk etmədikcə, qarşıdurmalar qaçılmaz olacaq

Ermənistan tərəfi növbəti dəfə təxribat törədib. Düşmənin silahlı qüvvələri aprelin 11-də Gorus rayonunun Dığ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonu istiqamətindəki üzbəüz mövqelərini müxtəlif çaplı silahlardan istifadə etməklə atəşə tutub. Daha sonra qarşı tərəf minaa-tan və iriçaplı silahlardan da istifadə etməklə mövqələrimizi atəşə məruz qoyub. Hərbi qulluqçularımızın sayıqlığı nəticəsində Ermənistan tərəfinin təxribatının qarşısı qətiyyətlə alınıb və atəş mövqələri susdurulub. Görülən cavab tədbirləri zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri xeyli sayda itki verib.

Hazırda qeyd olunan istiqamətdə nisbi sakitlikdir, əməliyyat şəraiti bölmələrimizin tam nəzarəti altındadır. Ermənistan tərəfinin təxribatının qarşısını alarkən Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları Zəlov Vidadi Nizami oğlu, Həsənov Elşad Qabil oğlu və Tağıyev Səbuhi Gündüz oğlu şəhid olublar. Siyasi şərhçilər vurğulayıblar ki, Ermənistanın hərbi təxribatlardan əl çəkməməsi İrəvanın silahlı prosesində maraqlı olmadığını, işğalçılıq niyyətindən əl çəkmədiyini bir daha sübut edir. Ermənistan beynəlxalq hüququn və beynəlxalq humanitar hüququn norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozmaqla regionda sülh prosesinə maneə törədir. Analitiklərə görə, indiki həssas məqamda sərhədlərin müəyyənləşdirilməsindən danışıldığı, Laçın yolunun başlanğıcında post quraşdırılması mərhələsində bu təxriba-

tın baş verməsi təsadüfi deyil. Ermənistan buna öncədən hazırlanıb və təhrik edilib. Ermənistanın bu təxribatı Rusiyanın təsiri, təhriki ilə törədə biləcəyinə dair iddialar da var. Digər versiya isə odur ki, ermənilər bu təxribatı törətməklə "təhdid altında" olduqlarına dair görünüşü yaratmaq niyyəti güdürlər. Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova bildirib ki, sərhəddə baş verənlər Bakı və İrəvanın qarşılıqlı olaraq təminat göstərməsinin vacibliyini təsdiq edir. Onun sözlərinə görə, baş verənlər Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin üçtərəfli razılaşmalarına riayət edilməsinin vacibliyini göstərir.

Ermənistanın növbəti təxribatını "Şərq"ə dəyərləndirən hərbi ekspert, ehtiyatda olan polkovnik Üzeyir Cəfərov bildirib ki, bunun arxasında birmənalı olaraq Rusiya dayanır. Ekspert vurğulayıb ki, Rusiyanın Ermənistandakı səfiri Sergey Kopirnik bəyanat vermişdi: "Səfirin bəyanatı ondan ibarət idi ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqəbiləsi Təşkilatının "müşahidə missiyası" dərhal bölgəyə gəlmək üçün hazır vəziyyətdədir. Avropa İttifaqının "missiyası" Ermənistanla olduğu üçün Moskva da KTMT adı altında öz qoşunlarını Ermənistan, Azərbaycanla sərhədə yerləşdirmək niyyətindədir. Məqsəd yenə də aranı qarışdırmaq, problem yaratmaqdır. Ona görə də hesab edirəm ki, bu, birmənalı Rusiyanın təxribatıdır və günahkar Kremdir. Buna heç bir şübhəm yoxdur. Niyə Gorus rayonunun Dığ yaşayış məskəni seçilib? Ona görə ki, orada Laçın istiq-

mətdə açıq mövqələrimiz var. Təxribatı məhz həmin bölgədə törətmək daha rahat və asan idi. Bundan əvvəl təxribatlar Basarkeçər istiqamətindən, Şorça tərəfdən həyata keçirilirdi. Laçın istiqamətinin seçilməsində əsas məqsəd Azərbaycan tərəfi ilə açıq toqquşmaya girmək və bu hadisədən yararlanmaq olub".

Ü.Cəfərov vurğulayıb ki, bölgədəki prosesləri kənardan izləyən beynəlxalq qurumlar onsuz da ölü vəziyyətdədir: "Beynəlxalq təşkilatlar nə Rusiyanın, nə də Ermənistanın açıq təxribatına reaksiya vermirlər. Sözü açığı, Azərbaycan regionda baş verənlərə həddindən artıq səbr nümayiş etdirir. Çoxdan bu məsələni yekunlaşdırmalı, öz xeyrimizə bitirməliydik. Təəssüflər olsun ki, hələ də məsələ uzana-uzana gedir. Mətbuata açıqlamadığımız bəzi məqamlar var. Yəqin ki, müvafiq qurumların rəsmiləri prosesləri incələdikdən sonra müəyyən qənaətə gələcəklər. Ermənistan kənar təhriklərə təxribata əl atdı və faciə ilə nəticələndi. Gələcəkdə bənzər halların baş verməməsi üçün aprelin 11-də yaşamış təxribat ciddi incələnməli, təhlil olunmalıdır. Görünən odur ki, təxribatlar davam edəcək. Problem birdefələlik həllini tapmayınca, rus sülhməramlıları və qanunsuz erməni silahlı dəstələri torpaqlarımızı tərk etmədikcə, qarşıdurma-lar qaçılmaz olacaq. Azərbaycan tərəfi prinsip etibarını itirməli deyil. Digər məqsədlərimizə nail olmaq üçün tələblər irəli sürməli və onların reallaşmasına çalışmalıyıq".

İsmayıl Qocayev

Təhlükəsizliyini polislər qoruyur

Fazil Mustafanın işə nə zaman çıxacağı belli deyil

"Təhlükəsizliyəm hələ də polislər tərəfindən qorunur".

Bu barədə lent.az-a martın 28-i sui-qəsdə məruz qalan Milli Məclisin deputatı Fazil Mustafa deyib.

"Müalicəm xəstəxanada olduğu kimi evdə də davam etdirilir. İndi yaxşıyam. Tam düzəlməyimə vaxt lazımdır. Müddət keçdikcə həm ayağımda, həm də qolumda müalicənin təsirləri görünəcək.

Təhlükəsizliyəm hələ də polislər tərəfindən qorunur. Daxili İşlər Nazirliyi, həmçinin bütün dövlət qurumları bu məsələ ilə maraqlanırlar. İstintaq davam etdirilir" - deyər deputat qeyd edib:

Fazil Mustafa işə nə zaman çıxacağı ilə bağlı suala belə cavab verib: "Hələ ki, müalicəm davam etdiyi üçün işə nə zaman çıxacağımı belli deyil. Müalicəm yekunlaşandan sonra işə çıxmaq barədə düşüncəmə".

Qeyd edək ki, hadisə martın 28-i saat 21:51 radələrində paytaxtın Sabuncu rayonu, Zəbrat-1 qəsəbəsi, Babək küçəsi ev 2 "Z" ünvanında qeydə alınıb. Milli Məclisin deputatı Mustafa Fazil Qəzənfər oğluna yaşadığı evin qarşısında "Kalaşnikov" avto-

mat silahından atəş açılaraq terror aktı törədilib. Nəticədə F.Mustafa bədənini sağ çiyin qurşağını və sağ budun aşağı üzdə birini dəlilb keçən güllə yarası alıb. Ona zəruri tibbi xidmətlər göstərilib.

Xatırladaq ki, DIN-in mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, Fazil Mustafaya qarşı cinayət hadisəsi ilə əlaqədar Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Baş Prokurorluğun birgə keçirdiyi əməliyyat-axtarış, əməliyyat-istintaq tədbirləri çərçivəsində 4 nəfər müəyyən olunaraq saxlanılıb.

Elm sahələri üzrə Ensiklopediyalar yox səviyyəsindədir

Bu işləri bacara bilən alimlərimiz var, lakin təşkilatçılıq yoxdur

"Görkəmli alim və pedaqoq Abbas Zamanovun xatirəsinə həsr olunmuş tədbirdə "Məşhur insanların həyatı" seriyasından kitabların yazılması və nəşr olunması təklifini verdim".

Bu barədə millət vəkili, təhsil eksperti Etibar Əliyev deyib. Deputat bildirib ki, hazırda gənclərin görkəmli elm adamları və dövlət xadimlərinin həyat və fəaliyyəti ilə tanışlığı üçün ardıcıl çap olunan kitablar yoxdur: "Kitabxanamızda Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasından başqa məlumat mənbəyi yoxdur. Bu 10 cildlik kitablar artıq funksionallığını itirib. Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının isə cəmi 9 cildi çapdan çıxıb. Dünyada belə bir təcrübə var. Xalqlar Milli Ensiklopediyalarının hər cildi çapdan çıxanda təqdimatlar keçirilir, televiziya və saytlar cildin təbliğatını aparırlar. Ölkədə insanlar Ensiklopediyamızın neçə cildinin çapdan çıxmasından xəbərsizdirlər. Milli Ensiklopediyamıza kimlərinə istinad etməsinə rast gəlməmişəm. Elm sahələri üzrə də Ensiklopediyalar yox səviyyəsindədir.

Bu işləri bacara bilən alimlərimiz var, lakin təşkilatçılıq yoxdur. Bəzən deyirik ki, filankəs ensiklopediyat biliyə malikdir. Bu, kitabxanaları hesabına baş verir. Dünyanın nəhəng alimləri və yazıçıları kitabların içində böyüyüblər. Babaları və atalarını kitabxanaları hesabına zərirlərə qalxıblar. Kitabxana varisliyi bir çox xalqlarda atıq genetik xarakter daşıyır. Hər bir nəsil babalarını və atalarını kitab vasitəsilə xatırlayırlar. Demək, kitab həm də yaddaşdır, özü də böyük yaddaş..".

İsmayıl

yətinin, hüquq-mühafizə orqanları-nın, idarə və təşkilatların rəsmi şəxsləri, eləcə də ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər. Məlumat üçün bildirik ki, Səbuhi Tağıyevin ailəsi hazırda Badamlı qəsəbəsində yaşayır.

Xatırladaq ki, aprelin 11-i saat 16:20 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Gorus rayonunun Diğ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonu istiqamətindəki üzvbüz mövqələrini müxtəlif çaplı silahlardan istifadə etməklə atəşə tutub. Ermənistan tərəfinin təxribatının qarşısını alarkən Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları Zalov Vıdadi Nizami oğlu, Hə-

Başın sağ olsun, Vətən!

Laçın istiqamətindəki döyüşlərdə şəhid olan hərbcilərimiz dəfn olunub

Aprelin 11-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Gorus rayonunun Ordusunun Laçın istiqamətindəki mövqələrini atəşə tutması nəticəsində şəhid olan hərbcilərimiz dəfn olunublar. Düşmən təxribatı nəticəsində şəhid olan hərbcimiz Elşad Qabil oğlu Həsənov Ağstafa rayonunun Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırılıb. Şəhidin dəfn mərasimində yaxınları, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri, hərbcilər iştirak ediblər. Əvvəlcə şəhidin nəşi doğrulduğu Xətai kəndinə, yaşadığı evə gətirilib və vida mərasimi keçirilib. Qeyd edək ki, Elşad Həsənov 3 ay əvvəl ailə qurub.

Ötən gün Ermənistan silahlı qüvvələrinin Gorus rayonunun Diğ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən mövqələrimizi atəşə tutması nəticəsində şəhid olan hərbcı Vıdadi Nizami oğlu Zalov da dəfn olunub. Şəhidin nəşi Abşeron rayonunun Saray qəsəbəsindəki Şəhidlər xiyabanında torpağa tapşırı-

lib. Dəfn mərasimində şəhidin yaxınları, hərbcilər, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər. Digər şəhid hərbcimiz Səbuhi Gündüz oğlu Tağıyevin nəşi isə Naxçıvana aparılıb. Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında şəhidin qarşılanma mərasimi keçirildikdən sonra şəhidimiz anadan olduğu Şahbuz rayonunun Badamlı qəsəbəsində torpağa tapşırılıb. Dəfn mərasimində şəhidin ailə üzvləri, yaxınları ilə yanaşı, rayon icra hakimiyyəti

sənov Elşad Qabil oğlu və Tağıyev Səbuhi Gündüz oğlu şəhid olublar. Ermənistan tərəfinin təxribatının qarşısını alarkən yaranalmış dörd hərbi qulluqçumuzdan ikisi ərzaıyeyə yaxın yerləşən hərbi tibb müəssisəsindən sanitariya aviasiya vasitəsilə peşəkar həkimlərimizin ciddi nəzarəti altında ixtisaslaşdırılmış hərbi tibb müəssisəsinə təxliyə olunub.

İsmayıl

Dövlət Departamentinin bu istiqamətdəki fəaliyyəti isə ya "bloklanır", ya da səmərəsizləşir. Sənədi sızdırmanın kimliyi ətrafında fikir yürüdəndə istər-istəməz diqqət Dövlət Departamenti ilə Pentaqonun üzərində cəmlənir. Lakin məxfi qovluqlardakı kağızların açıqlanması ABŞ-nin strateji maraqlarına zərər vurmaq-

Versiyalar çoxdur

ABŞ Ukraynanı tək buraxmaqdan ötrü informasiya əməliyyatları hazırlayır

Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə bağlı ABŞ-nin məxfi sənədləri internet resurslarına sızıb. Sızan məlumatlar, fotosəkillər, diaqramlar Ukraynanın azalan silah arsenalının təsvirini verək onun Rusiya qarşısında çətin durumda qaldığını, eyni zamanda Rusiyanın çatışmazlıqlarını göstərir.

Məlumatlara əsasən, sənədlərdə Ukraynanın xəritələri və qoşunların harada cəmləşdiyi, onlarda hansı silah növlərinin olması ilə bağlı qrafiklər var. Ancaq Ukraynanın Rusiya qoşunlarına qarşı başlayacağı əks-hücum əməliyyatlarının qrafiki mövcud deyil. Sənədlərin dəqiq olub-olmaması mübahisəlidir. Lakin böyük ölçüdə onların həqiqiliyi ehtimal olunur. Pentaqondan gələn "ne təsdiq, ne də təkzib" səsləri sənədlərin doğruluğuna olan inamı çoxaldır.

Siyasi şərhçi Aqşin Kərimov deyir ki, ABŞ-də "top secret" sənədlərin qorunub-saxlanılmasında boşluqlar mövcuddur. Ona görə də sual olunur: Sənədləri dərc edənlərin kimliyi və onların motivləri nədir? Analitikin sözlərinə görə, qaranlıq tuncle işiq tutmaq üçün ABŞ-dəki iki qurum arasındakı açıq-gizli rəqəbatın ruhuna nəzər salmaq lazımdır: "ABŞ-nin xarici siyasətində Dövlət Departamenti rəsmi səylərə rəhbərlik edir. Lakin hərbi aparatı Pentaqonun diplomatiya üçün daha çox pulu və işçisi var. Bu, ABŞ üçün Ukraynadakı müharibə fonunda riskli tendensiyaardır. Vaşinqtonun qlobal kommunikasiyalarında ordu amilini ön plana çıxarır. Bununla da Dövlət Departamentinin diplomatik effektivliyi azalır. Sənədlərin boşluqlardan fərasətlə sızdırılması Dövlət Departamenti ilə Pentaqon arasında Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə bağlı yaranan fikir ayrılıqlarının nəticələri kimi başa düşülə bilər. Pentaqon Rusiya ilə kanalları açıq tutaraq onunla bir çox müzakirələr aparır.

"Bu doğrudursa, ABŞ Kiyevi tək qalmağa inandırmaq üçün əlini sızan sənədlərin üstünə qoyaraq "and içir"

dər bu ölkələrin Ukrayna və digər həssas məsələlərlə bağlı apardıqları daxili mübahisələri ortaya qoyulur. Mümkündür ki, bütün bunlar Rusiyanı yanıltmaq üçün bir oyundur. Lakin digər tərəfdən, belə versiya da ortaya çıxır ki, ABŞ Ukraynanı tək buraxmaqdan ötrü informasiya əməliyyatları hazırlayır. Bu doğrudursa, ABŞ Kiyevi tək qalmağa inandırmaq üçün əlini sızan sənədlərin üstünə qoyaraq "and içir". Lakin hesab etmək olmaz ki, sızıntılar Ukraynanın hərbi planına, o cümlədən Ukrayna qüvvələrinin çoxdan gözlənilən yaz hücumuna dərhal təsir göstərəcək. Rusiyaya gəlincə, o, sızmalardan ABŞ-nin müttəfiqləri arasında parçalanma yaratmaq üçün istifadə edəcək. Rusiya Qərb dünyasını iblis obrazı ilə müqayisə etdiyindən Moskva buna dəlillər tapmalıdır. Lakin dəlil, demək olar ki, yoxdur, ona görə də mümkündür ki, sızdırılan sənədlər Rusiyanın təhlükəsizlik qüvvələrindəki hakerlərin əməyinin məhsuludur".

İsmayıl Qocayev

Valideynlər peyvənddən ilan vuran kimi qorxurlar

Ona görə bağçayaşlı uşaqlar, məktəb şagirdləri tez-tez xəstələnir

Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi - TƏBİB uşaq sağlamlığının qorunmasına dair qurumun tabeliyində olan tibb müəssisələrinin direktorları, struktur bölmə rəhbərlərinin iştirakı ilə geniş müşavirə keçirib. Müşavirədə uşaqların sağlamlığının qorunması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər və planlaşdırılan işlərdən danışılıb. Ana və uşaq sağlamlığı şöbəsinin böyük məsləhətçisi Şəbnəm Şahgəldiyeva uşaqların icbari dispanserizasiyadan keçirilməsi sahəsində görülmə işlər barədə məlumat verərək onlar arasında rutin immunizasiyanın önəmini qeyd edib.

O, valideyn himayəsindən məhrum olan uşaqlardan da hər il dövlət proqramı çərçivəsində dispanserizasiya müayinələrinə cəlb edildiyini, TƏBİB-in tabeliyində fəaliyyət göstərən poliklinikalarda dispanserizasiyadan keçirildiyini vurğulayıb. Ş.Şahgəldiyeva tibbi reabilitasiyanın təşkili, patronaj xidmətinin yeni modelinin tətbiqi, "Körpə Dostu Klinikası" layihəsi haqqında ətraflı bəhs edib: "Xəstə və xəstələnmə riski olan uşaqların bərpa müalicəsinin təşkili məqsədilə 2021-ci il ərzində Uşaq Bərpa Mərkəzinə 20 min 990 müraciət daxil olub. 2 min 528 xəstəyə 23 min 526 fizioterapevtik prosedur, 1 482 xəstəyə 18 min 81 müalicəvi bədən tərbiyəsi prosedurları aparılıb". Respublika Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin baş direktorunun epidemioloji məsələlər üzrə müavini Afəq Əliyeva çıxışında respublika üzrə peyvəndləmə işlərinin təşkili və nəticələrindən bəhs edib. O, 2018-2022-ci illər üzrə profilaktik peyvəndlərin yerinə yetirilməsi statistikasına barədə məlumat verib: "COVID-19 pandemiyası zamanı peyvəndləmə üzrə göstəricilər aşağı düşsə də, 2022-ci ildə yenidən peyvənd statistikasında dinamika müşahidə olunub. Peyvənd təqviminə əsasən, doğrulduqdan sonrakı ilk 12 saat ərzində, 2, 3, 4, 6, 12, 18 aylıqlarda, 6 yaşında vurulmalı olan peyvəndlər var. Peyvənd idarə olunan xəstəliklərə isə qızılca, məxmərək, epidemik parotit, difteriya, göyöskürək, tetanus, poliomielit xəstəliklərini misal göstərə bilərik". TƏBİB-in icraçı-direktor Vüqar Qurbanov isə qeyd edib ki, bundan sonra da ana və

Pediatr Vaqif Qarayev: "Sonra da ah-vay edirlər ki, uşağımız xəstələnir. Xəstələnməkdə, çünki bağçada, məktəbdə də peyvənd olunmamış onun kimi 10-larla uşaq var"

uşaq sağlamlığı, immunizasiya və vaksinasiya prosesləri daim nəzarətdə saxlanılmalı və təkmilləşdirilməlidir. Bununla bağlı tabeli tibb müəssisələri rəhbərlərinə tapşırıqlar verilir. Müəssisə rəhbərləri qarşısında mövcud nöqsanların qısa zamanda aradan qaldırılması tələbi qoyulub.

Pediatr Vaqif Qarayev "Şərq"ə açıqlamasında körpələrin peyvəndlənməsinin vacib olduğunu vurğuladı, həkimlərlə yanaşı valideynləri də məsuliyyətli olmağa çağırırdı:

- Açıq deyirəm ki, uşaqların peyvənddən kənar qalmasının əsas səbəbkarı valideyndir. Sovet vaxtı immunizasiya məcburi idi və dövlətin strateji məqsədlərinə daxil idi. O zaman uşaqlarını peyvənddən kənar saxlayanları həttə millisə (polis) verirdilər. Təzyiq edirdi ki, uşaqlar mütləq peyvənd olunmalıdır. Amma bu şərtlər də deyildi. İndi insan hüquqları, könüllülük prinsipinə üstünlük verilir. Peyvənddən imtina edən valideyn iltizam ərizəsi yazır, bununla da yaxasını kənara çəkir. Yeni sabah hansısa xəstəlik və ya ölüm halı baş versə, məsuliyyət valideynin üzərində qalır. Amma məsələnin bir başqa vacib tərəfi də var axı. Peyvəndlənməyən uşaq da bağçaya gedir, məktəbə gedir və onun başqa uşaqları yoluxdurma ehtimalı böyükdür. Görürsünüz, bağçayaşlı uşaqlar, məktəb şagirdləri tez-tez xəstələnir. Bunun bir səbəbi də vaxtında lazımı peyvəndlərin vurulmamasıdır. Valideynlər peyvənddən, ilan vuran kimi qorxurlar. Doğum evində körpəyə nə vuruldu, vuruldu. Doğum evindən çıxdısa, qurtardı. Peyvənd

yada düşmür. Halbuki uşaqların peyvəndlənməsinin xüsusi qrafiki var, Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən təsdiqlənib. Bunlar mütləq edilməlidir. Uşaqları peyvənddən yayınırırlar, sonra da ah-vay edirlər ki, uşağımız xəstələnir. Xəstələnməkdə, çünki bağçada, məktəbdə də peyvənd olunmamış onun kimi 10-larla uşaq var. Hamı bir-birini yoluxdurur.

Pediatr peyvəndlə bağlı əhali arasında yayılan mənfii fikirlərin təsdiqini tapmadığını söylədi:

- Yoluxucu xəstəliklərə qarşı ən effektiv üsul peyvənddir, bundan başqa hansısa üsul hələ ki tapılmayıb. Qızılca, göy öskürək çox təhlükəli xəstəliklərdir. Bunların qarşısını ancaq peyvəndləmə ilə almaq mümkündür. Ana gətirir uşağı həkimə ki, bəs uşaq öskürəkdən boğulur. Soruşursan, "peyvənd olunub?" cavab verir ki, "yox". Niyə? Cavab yoxdu. Ana deyir "nə bilim". Bəzi valideynlər cahillikdən uşaqlarını peyvənddən uşaqlayır. Əhali arasında maarifləndirmə işi güclənməlidir, başa salınmalıdır ki, peyvənd vacibdir. Əhaliyə çağırış edilməlidir. Əyalətlərdə vəziyyət daha pisdır.

V.Qarayev valideynlərin peyvənd qorxusunun nədən qaynaqlandığını göstərdi:

- Uşağa peyvənd vurulanda bəzən halı dəyişir, qızdırması qalxır və sair. Valideynlər də bundan qorxur. Həkim başa salındır ki, niyə belə hal baş verir və valideyni məlumatlandırılmalıdır. Peyvənd yad zülaldır. O, orqanizmə yeridildəndə müəyyən qədər mənfii təsir göstərməsi təbii bir prosesdir. Bu da qısa müddətdə ötüb keçir. Mən 15 il uşaqlara peyvənd vurmuşam, bir dəfə də ağır fəsad olduğunu görməmişəm. Hər bir pediatr "öz uşağını" tanımalıdır. Səhə həkimləri xüsusiyyətdir. Həkim bilməlidir, körpənin hansı problemləri var, hansısa xəstəliklər keçirib, ya yox. Vaksinasıyanı da buna müvafiq aparmalıdır.

Mələhat Rzayeva

yerləşən missiyanın əhəmiyyətini qabartmağı hədəfləyir. Nə qədər ki, Azərbaycan-Ermənistan arasında sülh müqaviləsi imzalanmayıb və onun havadarları regiondakı vəziyyətin gərgin saxlanması maraqlıdır, proseslər bu formada da davam edəcək. Yeni biz hər zaman ermənilərdən gələcək təxribatlara hazır olmalı və sayıqlığı itirməliyik. Səngərdə isə Azərbaycan Ordusu bütün əməliyyat şəraitini öz nəzarətində saxlayaraq, adekvat addımlar atmağa davam edir. Ümumiyyətlə, son təxribatların cavabsız qalmayacağını düşünürəm. Hesab edirəm ki, yaxın zamanlarda bununla bağlı müəyyən addımlar görəcəyik".

Qeyd edək ki, aprelin 11-i saat 16:20 radələrində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Gorus rayonunun Diğ yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonu istiqamətindəki üzvbüz mövqələrini müxtəlif çaplı silahlardan istifadə etməklə atəşə tutub. Ermənistan tərəfinin təxribatının qarşısını alarkən Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları Vıdadi Nizami oğlu Zalov, Elşad Qabil oğlu Həsənov və Səbuhi Gündüz oğlu Tağıyev şəhid olublar.

Nihat Müzəffər

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi;

Yerli özünüidareetmə sisteminin formalaşdırılması prosesi Azərbaycanda demokratik inkişafın əyani nümunəsidir. Hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması, dövlət və cəmiyyətin idarə olunmasının səmərəliliyinin artırılması istiqamətində atılan addımlar bələdiyyələrin fəaliyyətində öz ifadəsini tapmaqla yanaşı, respublikamızda yerli idarəetmə orqanlarının işinin təşkilinə mühüm töhfə verir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev dövlət və cəmiyyətin idarə olunmasında bələdiyyələrin rolunu yüksək qiymətləndirərək qeyd edirdi: "Yerli özünüidareetmənin yaradılması Azərbaycanda gedən demokratik proseslərin böyük bir hissəsi, böyük bir qoludur. Demokratik, hüquqi dövlət, dünyəvi dövlət qurmaq prosesinin bir hissəsi, bir sahəsidir". Ümummilli Liderimizin fikirləri bu gün real həyatda öz əksini tapmaqdadır. Heydər Əliyev ideyalarından qaynaqlanan bələdiyyə institutu təkmilləşir, formalaşır, Azərbaycanın ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyatında öz mövqeyini durmadan möhkəmləndirir. "Yerli özünüidareetmə haqqında" Avropa Kartiyasının müddəalarına uyğun olaraq respublikamızda da yerli özünüidareetmə sistemi konstitusiyaya və qanunvericilik əsasında qurulur. Beynəlxalq normalara uyğundur. Ölkəmizin demokratik şəraitdə idarə olunmasında vətəndaşların rolu artır və onlara yeni, daha geniş imkanlar yaranır. Bununla əlaqədar yerli özünüidareetmə sisteminin hüquqi bazasının yaradılması üçün əsaslı tədbirlər həyata keçirilib. Milli Məclis tərəfindən bələdiyyələrin fəaliyyətinin əsas sahələrini əhatə edən mühüm qanunlar, normativ hüquqi aktlar qəbul edilib. Qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi prosesi davam edir və bələdiyyələrin formalaşdırılması, onların sosial-iqtisadi sahədə fəaliyyətinin artırılması və genişləndirilməsi üçün yeni qanunlar hazırlanır, bəzi qanunlara əlavə və dəyişikliklər edilir. Yerli özünüidareetmə orqanlarının müstəqilliyinin təminatı və səlahiyyətlərinin artırılması ictimaiyyətlə bərabər dövlətin də diqqət mərkəzindədir. Bələdiyyələr dövlətin ən mühüm funksiyalarından biri olan yerli əhəmiyyətli sosial-iqtisadi, ekoloji, sosial müdafiə vəzifələrinin həyata keçirilməsinə xidmət etdikləri üçün onların düzgün istiqamətləndirilməsi, daha yaxşı və səmərəli işləmələrinə şərait yaradılması

vacibdir.

Xatırladaq ki, ötən gün Ədliyyə Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyi münasibətilə "Heydər Əliyev Azərbaycanda yerli özünüidareetmənin banisidir" mövzusunda konfrans keçirilib. Ədliyyə nazirinin müavini Vilayət Zahirov Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik irsindən bəhs edərək ölkəmizə rəhbərliyinin bütün dövrlərində xalqımız və dövlətimiz qarşısında misilsiz xidmətlərini, müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsində xilaskarlıq missiyasını vurğulayıb. Bildirib ki, demokratik hüquqi dövlətin möhkəm təməlini qoyan Ulu Öndər Heydər Əliyev azad cəmiyyətin əsasını təşkil edən yerli özünüidareetmənin banisidir. Azərbaycan üçün ən gənc təsisat olan yerli özünüidareetmənin yaradılması prosesi məhz Ümummilli Liderin müəllifi olduğu Konstitusiyamızda bələdiyyələrin təşkilinin və fəaliyyətinin əsas prinsiplərinin təsis edilməsi ilə başlanıb. Ulu Öndərin ideyalarına uyğun olaraq yerli özünüidareetmə fəaliyyətinin ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə res-

atdı: "Konstitusiya yaradıldı, referendum keçirildi və Azərbaycan Parlamenti yenidən formalaşdırıldı. Bütün bunlarla yanaşı, torpaq islahatları həyata keçirildi. 1999-cu ildə ilk dəfə olaraq bələdiyyə seçkilərinin keçirilməsinə nail olundu. Bu, Azərbaycan cəmiyyəti üçün yeni bir dövrün başlanğıcıdır. Faktiki olaraq yerli özünüidareetmə, seçkilər yolu ilə bələdiyyələrdə təmsil olunmaq tam yeni yaşama idi. 1999-cu ildən başlayaraq bələdiyyə seçkiləri Azərbaycanda keçirilir. Mütəmadi olaraq bu təsisatın gücləndirilməsi üçün bəzi dəyişikliklər edilir. Ümid edirik ki, yaxın illərdə bələdiyyələrin statusları, hüquq və səlahiyyətləri daha da artacaq. Nəticə etibarı ilə yerli özünüidareetmə məhz bələdiyyələr vasitəsilə həyata keçiriləcək. Artıq bələdiyyələr cəmiyyət tərəfindən qəbul edilir. Əvvəlki dövrlərdən fərqli olaraq bələdiyyələr yalnız torpaqların vətəndaşlara verilməsi ilə yox, həmçinin bir çox sosialyönümlü və məhəllədaxili icmaların maraqlarını qorumaq məqsədilə layihələr həyata keçirir. Bələdiyyələr yerli icmalarla sıx işləyərək vətəndaşların yerlərdəki narahatlıqlarının aradan qaldırılmasında birbaşa töhfə verməkdədir. Bu təsisat cəmiyyətimiz üçün yenidir. Daha da uğurlu fəaliyyət göstərməsi üçün hər kəs çalışmalıdır. İnanırıq ki, yaxın gələcəkdə yerli özünüidareetmə daha səlahiyyətli və məsuliyyətli qurum statusunu əldə edə biləcək. İstənilən halda Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən yerli özünüidareetmənin yaradılması ilə bağlı verilən qərar çox düzgün və lazımlı bir addım idi. Hazırda fərqli idarəetmə üsulundan istifadə etmək də, bələdiyyələr yerli özünüidareetmədə yaxından iştirak edir. Bəzi əlavə düzəlişlər və dəyişikliklər bu strukturların gücünü daha da artırmağa imkan verəcək".

İsmayıl Qocayev

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

dəstək verməyə davam edir. Düənki təxribatda da gördük ki, Ermənistan tərəfi İran dronlarından istifadə edir. Bu da göstərir ki, İran öz pozucu fəaliyyətlərinin yaxından iştirakçısıdır".

Ekspertin sözlərinə görə Rusiya, Ermənistan XİN-in və digər diplomatik korpuslar arasındakı müzakirələr, bu iki dövlətin öz

Zəngəzur dəhlizi yuxularını qarışdırıb

Ermənistan İran və Rusiyadan gələn diktələri yerinə yetirdikcə zərərli çıxacaq

Rusiya və Ermənistan arasında siyasi məsləhətləşmələr keçirilib. Bu barədə Rusiya Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Bildirilir ki, aprelin 11-də Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Andrey Rudenko İrəvanda Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyanla görüşüb.

Danışıqlar zamanı Cənubi Qafqazdakı vəziyyətin müxtəlif aspektlərinə, o cümlədən region ölkələrində vəziyyətin normalaşmasına toxunulub.

Görüşü "Şərq"ə dəyərləndirən hərbi-siyasi ekspert Həşim Səhrabli söyləyib ki, Ermənistan və Rusiya arasındakı əlaqələr iqtidarlار arasında gərginliyin olmasına baxmayaraq, bir müttəfiqlik münasibətidir: "Bu dövlətlərin iqtidarlarının biri-birinə qarşı mövqelərindən asılı olmayaraq maraqları üst-üstə düşür. Yeni Rusiya və Ermənistan Cənubi Qafqazda təxminən eyni maraqlardan

çıxış edir. Xüsusən regionda baş verən problemlər və ziddiyyətli məsələlərdə prosesin Ermənistan və Rusiyanı eyni nöqtədə birləşdirdiyini görürük. Çünki proseslər Azərbaycanın istədiyi kimi tez bir şəkildə yekunlaşarsa, diktə edən tərəf rəsmi Bakı olacaq. Nəticə etibarilə baş verənlər bizim və tərəfdaşlarımızın maraqları çərçivəsində reallaşır. Ancaq biz tam tərsini görürük. Yeni regionda hamı sülhdən danışır, lakin bunda maraqlı olan tərəf yalnız Azərbaycan və onun tərəfdaşlarıdır. Bunun qarşılığında isə Ermənistan, İran, Rusiya kimi dövlətlərdən təxribat dolu addımlar görürük. Məsələn, rus sülhməramılları faktiki olaraq bölgədə nizamlanma prosesini müxtəlif vasitələrlə zədələyir. Onlar rus mərkəzi ağır, Qarabağ ermənilərinə rus vətəndaşlığı vermək kimi absurd fikirlər ortaya atır və s. Ermənistan tərəfi isə "Azərbaycanın işinə qarışmırıq" deyərək, separatizmə

maraqları namına "status-kvo"nu necə dəyişə biləcəklərinə hesablanıb: "Biz onların konkret nə planlar qurduğunu deyə bilmərik. Bəlkə də dairələrin özləri də bunu dəqiqləşdirməyib. Amma əminliklə söyləmək mümkündür ki, hazırda Ermənistan və Rusiya Azərbaycanın artan təzyiqləri fonunda çıxış yolu üçün fikir mübadiləsi aparırlar. Yeni onlar ortaq şəkildə rəsmi Bakının Qarabağdakı hüquqlarının bərpasına və tranzit yollarının açılmasına mane olmağa çalışır. Düzdür, Zəngəzur dəhlizində Rusiya özü də maraqlıdır. Ancaq bu koridorun Azərbaycan və onun tərəfdaşlarının maraqları çərçivəsində reallaşmaqlı istəmir. Bütün bu ziddiyyətli məsələlər hər zaman İrəvan və Moskva arasında gündəm mövzusu olub. Ermənistan tərəfi isə İran və Rusiyadan gələn diktələri yerinə yetirdikcə zərərli çıxmağa davam edəcək".

Nihat Müzəffər

Təfəkkür dəyişməyib

İllərdir qadınlar daha çox ərələri tərəfindən zorakılığa məruz qalır

Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi məişət zorakılığı ilə bağlı statistikanı açıqlayıb. Məlumatla görə, bu ilin ilk 3 ayı ərzində məişət zorakılığı ilə bağlı Komitəyə 122 müraciət daxil olub. Bu müraciətlərə əsasən, yerli icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən zərərçəkmiş şəxslərə 15 müəhəfəzə orderi verilib.

Dövlət Komitəsinin məlumatında bildirilir ki, daxil olan müraciətlərdə psixoloji zorakılıq üzrə şikayətlər üstünlük təşkil edib. Şikayət edənlərin zorakılığın bir neçə növünə məruz qaldığı məlum olub. Müraciət edənlərin ekseriyyəti əri (65), keçmiş əri (20) və yaxın qohumu (24) tərəfindən zorakılığa məruz qalıb. Zorakılıq törədənlərin 106 nəfəri kişi, 21 nəfəri qadındır.

2022-ci ilin statistikasına baxanda fərqli vəziyyət müşahidə edilmir. 2022-ci il ərzində 475 qadın və 20 kişi məişət zorakılığına məruz qalmaları ilə bağlı Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinə müraciət edib. Müraciətlərin 409-u psixoloji, 304-ü fiziki, 5-i cinsi zorakılıqla bağlı olub. Müraciət edənlərdən 301-i əri, 146-sı keçmiş əri, 67-si isə digər qohumları tərəfindən zorakılığa məruz qaldıqlarını bildiriblər. Rəqəmlər onu göstərir ki, psixoloji zorakılıq yenə üstünlük təşkil edir. Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin Hüquqi Təminat şöbəsinin müdiri Taliyə İbrahimovanın sözlərinə görə, zorakılıq əsasən fiziki, psixoloji, iqtisadi və cinsi cəhət

"Qətl hadisələri birdən-birə baş vermir. Bu cür faciələr uzun illər yığılan psixoloji, iqtisadi və fiziki zorakılıqların nəticəsində əmələ gəlir"

dən ola bilər. Fiziki zorakılıqda söhbət döyülməkdən gedir. Psixoloji zorakılıqda qadın özünə qəsd həddinə qədər çatdırıla bilər. İqtisadi zorakılıq - evi maliyyələşdirən bir nəfər hegemon qüvvəyə çevrilir. Həm fiziki, həm də iqtisadi zorakılıq olduqda qadının işi daha da çətinləşir. T.İbrahimovanın sözlərinə görə, bəzi hallarda ailə üzvləri məişət zorakılığı qurbanına çevrilən qadınlara daha çox dözmək və polisə müraciət etməməklə bağlı məsləhət verdiklərini deyirlər: "Qətl hadisələri birdən-birə baş vermir. Bu cür faciələr uzun illər yığılan psixoloji, iqtisadi və fiziki zorakılıqların nəticəsində əmələ gəlir: "Bu baxımdan vaxtında müraciət önəmlidir". T.İbrahimova bildirib ki, məişət zorakılığı qurbanına çevrilən qadınların evlərində təhlükəsiz yaşamaq hüququ təmin edilməlidir. Real təhlükənin mövcud olduğu hallarda məişət zorakılığı törətmiş şəxsə

qurbanın yaşadığı yeri tərk etmək barədə göstəriş vermək və zorakılığı törətmiş şəxsin qurbanın yaşayış yerinə daxil olması və ya onunla əlaqə saxlaması qadağan edilməlidir. Bu cür tədbirlər qurbanların təhlükəsizliyinə prioritet verilməklə dərhal həyata keçirilməli və kifayət qədər müddət üçün nəzərdə tutulmalıdır. Qısamüddətli müəhəfəzə orderlərinin müddəti dəqiq göstərilməlidir ki, qurbanlar da tədbirin müddəti barədə aydın təsəvvürə və əminliyə sahib olsun. Müddətin dəqiq göstərilməsi həm də o deməkdir ki, məsul əməkdaşda daha çox

əminlik olur və onun üzərinə daha az yük düşür, çünki təhlükəli vəziyyətlərdə qısamüddətli müəhəfəzə orderləri dərhal verilməlidir.

Komitə nümayəndəsi bildirib ki, əvvəllər müəhəfəzə orderlərinin tətbiqi ilə bağlı çətinliklər vardı. Bu da müəhəfəzə orderi məsələsinin düzgün dərk edilməməsi və onun tətbiqi sahəsində nöqsanlarla bağlı idi. Bəzən verilən müəhəfəzə orderləri hadisələrin sayına adekvat olmur: "Bir qayda olaraq qısamüddətli müəhəfəzə verilir, təhlükə davam etdikcə uzunmüddətli müəhəfəzə orderlərinin verilməsi gecikir. Bununla bağlı təkliflər paketi hazırlanıb. Bura zərərçəkmiş şəxslərin müdafiəsi üzrə çəvik və adekvat müəhəfəzə mexanizminin yaradılması, pulsuz hüquqi yardım verilməsi daxildir".

Mələhat

Məlahət

Samirə Ərəblinskaya

Nihat Müzəffər

Dünyanın ən balaca iti

Pearl Ginnesin Rekordlar Kitabına düşüb

Pearl hazırda dünyada yaşayan ən balaca itdir. 9,14 santimetr boyu, 2,7 santimetr uzunluğu ilə Pearl adı Ginnesin Rekordlar Kitabına salınıb.

"Şərq" "NTV.com.tr"-yə istinadən bildirir ki, "Chihuahua" cinsinə aid it 553 gram ağırlığında və o qədər kiçikdir ki, insanın ovcuna sığır. Onu hətta köynəyin cibində də daşımaq olur. Pearl adının Rekordlar Kitabına salınması asan olmayıb. Ondən əvvəl "birincilik" Milli adlı itin olub. Pearlın ondan daha qısa boylu olduğu sübuta yetirildikdən sonra birinciliyi əldə edib. Pearl 2020-ci ildə ABŞ-nin Orlando ştatında 27 qram ağırlığında doğulub. Sahibi itin bahalı qidalarla qidalandığını deyib. Pearl axşam yeməyində bahalı toyuq və somon balığı yeyir, "gözəl geyinməyi" sevir. Sahibi belə bir iti olduğu üçün özünü xoşbəxt sayır.

Mələhət

Cordanın ayaqqabısı 2,2 milyon dollara satıldı

Mərhum basketbolçu Maykl Cordanın ayaqqabısı öz sahibini tapıb.

"Şərq" xəbər verir ki, onun NBA final oyununda geyindiği ayaqqabı Nyu-Yorkda hərraca çıxarılıb. Ayaqqabıya

yekunda 2,2 milyon dollar (təxminən 5 milyon manata yaxın - red.) təklif olunub və satılıb.

Samirə

16 illik məhkəməsi sona çatıb

Şipa Şittini öpdüyü üçün linç edilən aktyor bəraət alıb

Dünyaca məşhur aktyor Rıçard Qerinin 16 illik məhkəməsi sona çatıb.

"Şərq" xəbər verir ki, "AIDS" ilə mübarizə üçün təşkil olunan təd-

birdə Bollivud ulduzu Şipa Şittini öpdüyü üçün linç edilən sənəti bəraət alıb.

Bu hərəkətinə görə illərdir tənqid edilən və bu addımının hind adət-ənənələrinə zidd olduğu üçün qınanılan Rıçard günahsız hesab edilib.

Bundan əlavə aktyorun onu öpməyinə icazə verdiyi üçün tənqidlərə məruz qalan Şipa da təxliyə olunub.

Samirə

Seren Serengil sevgilisindən ayrılıb

Müğənni və televiziya ulduzu Seren Serengil sevgilisi Mustafa Rahman Tohdan ayrılıb.

"Şərq" xəbər verir ki, sənəti bu barədə özü məlumat verib.

İnstagram hesabında ayrıldığını bildiren Seren daha sonra canlı yayım açacağını yazıb.

Müğənni sevgilisinin onu evli bir xanım ilə aldatdığını paylaşsa da, sonradan yazdıqlarını silib.

Samirə

Puqaçovanın qızı və nəvəsi araşdırılacaq

Rusiyanın Xalq artisti Alla Puqaçovanın qızı, müğənni Kristina Orbakayte və onun böyük oğlu, aktyor Nikita Presnikovla bağlı araşdırma aparılacaq.

Axşam.az xəbər verir ki, bu barədə "Mash" telegram kanalı məlumat yayıb. Bildirilib ki, onların Ukrayna Silahlı Qüvvələrinin maliyyələşdirilməsinə yardım edib- etmədikləri yoxlanılacaq.

Bələ ki, məsələ ilə bağlı "Rusiyanın Cənub Vətənpərvər Qüvvələr Assosiasiyası" təşkilatının ictimai fəalları İstintaq Komitəsinə müraciət ediblər.

İsveçrə kovid peyvəndindən imtina edir

İsveçrə Federal İctimai Səhiyyə İdarəsi COVID-19 peyvəndinin, hətta yüksək risk altında olanlar üçün də tövsiyə edilmədiyini açıqlayıb.

"Medicina" xəbər verir ki, hökumət ar-

tıq əhalinin kifayət qədər təbii immunitet qazandığını hesab edir.

"Prinsipcə, 2023-cü ilin yaz/yay ayları üçün heç bir COVID-19 peyvəndi tövsiyə edilmir. İsveçrədə demək olar ki, hər kəs peyvənd olunub, yaxud COVID-19-a yoluxub sağalıb. Buna görə də onların immun sistemləri koronavirusa antikor qazanıb" - deyə bəyanatda deyilir.

Bələliklə, daha bir ölkədə kovid peyvəndlənməsi dayandı.

Həkimlər körpədən əlini üzümüşdü

Bir səndviçi 2 ilə ancaq yeyib bitirə bildi

Dünyaya gəldi, həkimlər "yeriyə bilməyəcək, müstəqil hərəkət edə bilməyəcək", dedi. Körpə maqnit rezonans aparatında müayinə olunduqda valideynləri şoka düşüb. Məlum olub ki, körpə yalnız 2 faiz beyinlə doğulub.

Bununla belə valideynləri ondan ümidini kəsməyib. Noah adı verilən körpənin inanılmaz həyat hekayəsini "Milliyet.com" təqdim edib. Körpə İngiltərənin Cumbria bölgəsində, nadir rastlanan xəstəlik - hidrosefali ilə anadan olub. Həkimlər körpənin qısa müddət yaşayacağını, danışa, addımlaya, hərəkət edə bilməyəcəyini söyləyib. Amma hər kəsin "sağ qalmaz, ölər", dediyi körpə indi 11 yaşındadır və məktəbə gedir, dərslərini oxuyur, sərbəst hərəkət edir. Valideynləri heç vaxt ümidlərini itirməyib. Mütəxəssislərə müraciət edib, körpənin müalicəsini israrla davam etdiriblər. Körpə həkimlərin heyretinə rəğmən 3 yaşına çatıb. Bu müddətdə olmayan beyninin 80 faizi formalaşıb! Ayağa qalxa bilib, danışmağa başlayıb. Noahın anası 50 yaşındadır və körpəsinin inkişafı barədə bunları deyib: "11 yaşlı oğlunun ilk addım atdı-

ğını gördüyümdə gözlerimə inanmadım. Möcüzə oğlum, əlini əlil arabasının tutacağına qoyub, yaşlıları kimi dünyanı seyr etdiyində gözleri parlayırdı. Onunla bağlı qorxunc diaqnozlara rəğmən heç vaxt ümidimi üzmedim. Onun bir gün ayağa qalxacağına heç şübhəm olmadı". Noah hər gün yeni bacarıqları ilə valideynlərini sevindirir. Köynəyini özü geyinir, corablarını yuxarı çəkir. Bizə baxıb gülür, gülüşüylə də "bunları bacarıram", söyləyir. Anası oğlunun bir səndviçi təkbaşına yeməsinin 2 ilə başa gəldiyi-

ni deyib: "Bir səndviçi 2 il yeyib bitirə bildi, amma bunu bacardıqı üçün xoşbəxtəm". Həkimlərə bu cür beyin anomaliyası ilə doğulmuş körpələrin bəzən gözənilmədən inkişaf edə biləcəyini, əksinə, normal xüsusiyyətlərlə anadan olanlarda sonradan qüsurlar ortaya çıxıb-olmayacağını qeyd edir. Mütəxəssislərin fikrincə, hər şey insanın beyin hüceyrələrinin hansı halda olmasından asılıdır.

Mələhət

Həkimdən məsləhət

Toyuq, balıq və ətədən hormonları çıxarmaq olur

Ev quşlarından, balıqdan və ya ətədən antibiotiklərin və hormonların bişirilməzdən öncə təmizlənməsi bu gün sağlamlıq üçün əsas şərtlərdən biridir.

"Medicina" xəbər verir ki, ət, balıq və ya quş ətində təhlükəli maddələrin olması realıqdır.

Həkim terapevt - endoskopist Lidia Qolubenko bildirir ki, heyvan qidasında ola biləcək ən təhlükəli maddələrə əlbəttə ki, antibiotiklər, müxtəlif növ hormonlar və böyümə stimulyatorları aiddir.

Daha az təhlükəli olan ağır metallar, toksinlər və yoluxucu maddələrdir. Çoxları hesab edilir ki, yüzlərlə baş qədər, mal-qara və ya tonlarla balıq müxtəlif maddələrdən - hormonal maddələrdən, böyümə və çəki artımını stimullaşdıran maddələrdən, kimyəvi əlavələr olan xüsusi yemlərdən istifadə etmədən yetişdirilə bilməz.

Bundan əlavə, insanlar kimi heyvanlar, quşlar və balıqlar viral, bakterial və parazitər infeksiyalardan əziyyət çəkə bilərlər. Epidemiyaların qarşısını almaq üçün antibakterial, antiviral komponentləri olan müxtəlif dərmanlar, peyvəndlər və ya zərərli maddələr istifadə olunur.

Ətdə qalan, xüsusən də hormonal aktivliyə malik olan hər hansı əlavələr insanlarda müxtəlif patologiyaların, o cümlədən həm qadınlarda, həm də kişilərdə xərçəng, metabolik pozğunluqlar və reproduktiv pozğunluqların riskini artırır.

Təəssüf ki, ət və quş ətində antibiotiklərin normadan çox olması artıq insanlarda antibiotiklərə davamlı bakteriyalar formalarının emələ gəlməsi riskini artırır.

Mütəxəssislərin fikrincə, çiymət, balıq və ya quş ətində daxil ola bilən hər hansı bir bakteriya, antibiotiklərə qarşı müqavimətindən asılı olmayaraq, istilik təsiri (qovurma, qaynatma, bişirmə) zamanı məhv edilir.

Bəs antibiotikləri və ya hormonları ətədən çıxarmaq mümkündürmü?

Heyvandarlıq yetişdirərkən istifadə olunan hər hansı bir peyvənd patogenin xoşxassəli və ya öldürülmüş variantları kimi təsnif edilir. Onlar canlı orqanizmin immun sistemini stimullaşdırır, infeksiyaya qarşı antikorlar yaradır və bədənə xaric olur. Bu, bir neçə gün ərzində baş verir, vurulan maddənin qalıqları immunitet sistemi tərəfindən məhv edilir. Onlar insanlar üçün təhlükəli deyil.

Hormonlar quş və ya heyvan orqanizmi tərəfindən istehsal olunan təbii zülallardır, onlar zülal xarakterlidir.

Qızdırıldığında və hər hansı bir istilik müalicəsi zamanı onlar məhv edilir. Buna görə də, yeməkləri adi şəkildə bişirirsinizsə, sağlamlıq riski yoxdur.

Ət və ya quş ətini, balıqları suda və ya mineral suda əvvəlcədən islatmaq və təxminən bir saat saxlamaq olar. Əti aldıqdan sonra dərhal bişirməyin. Suyu bir az duz və ya limon suyu əlavə edə bilərsiniz, bu, ətə təhlükəli birləşmələri "çıxarmağa" kömək edəcəkdir.

İkinci dərəcəli bulyonda bişirməyə və birincisini atmağa dəyər: ət və ya quş ətini, balıq bişirərkən suya çoxlu yad maddələr keçir. Eləcə də ətədən dəri və artıq yağları çıxarıb, onlar ən zərərli maddələri yığırlar.

İspanaq "bitkilərin şahı"dır

Bu göyərti prostat vəzi xərcənginə qarşı güclü vasitədir

Məşhur təbib İbn Sina ispanağın müalicəvi xüsusiyyətləri haqqında bəhs edərkən onu "bitkilərin şahı" və "mədənin süpürgəsi" adlandırmışdı.

Nəzərə alaq ki, hazırda göy-göyertinin, tərəvzələrin bol vaxtıdır, qiymətli də nisbətən ucuzlaşıb, fürsətdən yararlanmaq lazımdır. "Şərq" "ailehekimiklinikasi.az"-a istinadən ispanağın faydalarını oxuculara çatdırır. Dəmirlə zəngin olan ispanağın tərkibində A və C vitaminləri var. Bu bitki soyuqdeymənin qarşısını alır və dişlərin çürüməsini əngəlləyir. Qanı az olanlara da ispanaq yemək məsləhət görülür. Bitki eyni zamanda prostat vəzi xərcənginə qarşı güclü vasitədir. Tərkibindəki karotinoidlər şiş hüceyrələrinin inkişafının qarşısını almaqla yanaşı onların öz-özünü məhv etməsinə səbəb olur. İspanaq ürək xəstəliklərindən qoruyur. Sərbəst radikalları bədənə uzaqlaşdıraraq yaşlanmağı gecikdirir. İspanağı həm bişmiş halda, müxtəlif xörəklərə əlavə etməklə, həm də çiyməklə yemək olar. Salatlarda istifadə etmək də xeyirlidir.

Mələhət

Hökumət almanları sevindirəcək

Sürət qatarlarında gediş-biletlərini cəmi 14.50 avroya almaq mümkün olacaq

Məlum olduğu kimi, keçən il aprel ayında Ukraynada müharibənin başlanması ilə əlaqədar Almaniyə hökuməti yaxınlaşmaqda olan enerji böhranının nəzərə alaraq öz vətəndaşlarını ictimai nəqliyyatdan daha çox, şəxsi avtomobillərdən isə az hallarda istifadə etməyə təşviq etdi.

Yay aylarında nəqliyyatın bütün növləri, o cümlədən uzaq məsafələrə gedən qatarlar üçün vahid biletlər təbiiq edildi. Bu biletlərin qiyməti, o vaxt Azertac-ın xəbər verdiyi kimi, ayda cəmi 9 avro idi.

Görünür, hökumət bu il də almanları sevindirməyi qərara alıb. "Döyçə Ban" dəmiryolu operatoru səyahətçilərin kiçik qrupları üçün yeni təklif edib: sürət qatarlarında gediş-biletlərini gülcünc qiymətə - cəmi 14.50 avroya almaq mümkün olacaq.

Bu praktika may ayında təbiiq ediləcək. İctimai nəqliyyat sərnişinləri, öz seçimlərindən asılı olaraq ayda 49 avro və ya bir gediş üçün 14.50 avro ödəməklə bütün ölkə boyu səyahət edə biləcəklər. Nəzəri baxımdan bu biletlə Frayburqdan Hamburqa qədər getmək olar. Lakin sözügedən təklif hələ uzaq məsafəli qatarlara şamil edilmədiyi üçün gediş-gəlişin xeyli vaxt tələb edəcəyini gözləmək olar. Amma bu müvəqqətdir. Gözlənilməsinə görə uzaq məsafəli qatarlar da tezliklə bu sxemə daxil ediləcək. Bu təklif 3 və daha çox adamdan ibarət qruplara aiddir. Ona görə, əgər almanlar öz dostları və ya ailəsi birgə səfərə çıxmağı planlaşdırırlarsa, gediş-biletlərini daha ucuz ala biləcəklər. Qeyd edək ki, yaşı 14-dən aşağı olan uşaqlar üçün gediş haqqı ödənilmir.

